

Katarzyna Janczak, Krzysztof Patelak

Zagraniczna turystyka przyjazdowa do Polski w 2013 roku

Łódź, czerwiec 2014

Opracowanie przygotowane w ramach PROGRAMU BADAŃ STATYSTYCZNYCH STATYSTYKI PUBLICZNEJ NA ROK 2013. Temat nr 1.30.05(098) „Turystyka zagraniczna”.

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Pozycja sfinansowana przez Ministerstwo Sportu i Turystyki,
Departament Turystyki

ACTIV
Group

Activ Group, ul. Staszica 10A/43, 99-300 Kutno
tel. +48 603 962 569, fax. +48 24 362 04 66
e-mail: activ_group@onet.eu

SPIS TREŚCI

SPIS TABEL I RYSUNKÓW	4
WPROWADZENIE	5
I. METODYKA BADAŃ.....	6
1. METODA I ORGANIZACJA BADAŃ	6
2. LOSOWANIE PRÓBY	7
3. BADANIA ANKIETOWE	8
4. POMIAR RUCHU GRANICZNEGO	8
I. TRENDY W TURYSTYCE ŚWIATOWEJ I EUROPEJSKIEJ	21
1. SYTUACJA OGÓLNA	21
2. TRENDY W TURYSTYCE EUROPEJSKIEJ W 2013 ROKU. PODSTAWOWE KRAJE RECEPCYJNE I GENERUJĄCE RUCH TURYSTYCZNY.....	23
II. RUCH PRZYJAZDOWY DO POLSKI	28
1. OSZACOWANIA ACTIV GROUP	28
2. TURYSŃCI ZAGRANICZNI W BAZIE NOCLEGOWEJ.....	29
III. CHARAKTERYSTYKA PRZYJAZDÓW TURYSTÓW DO POLSKI W 2013 ROKU	34
1. CHARAKTERYSTYKA PRZYJAZDÓW Z WYBRANYCH KRAJÓW	34
2. CELE PRZYJAZDÓW	37
3. DŁUGOŚĆ POBYTU	40
4. ORGANIZACJA PODRÓŻY	41
5. MIEJSCA NOCLEGÓW	42
6. ROZMIESZCZENIE TERYTORIALNE ZAGRANICZNEGO RUCHU TURYSTYCZNEGO W POLSCE	43
7. CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNA	43
IV. SEGMENTY RYNKU W 2013 ROKU	45
1. UWAGI OGÓLNE	45
2. PRZYJAZDY W CELACH TURYSTYCZNYCH	48
3. WIZYTY U KREWNYCH LUB ZNAJOMYCH	50
4. PRZYJAZDY SŁUŻBOWE LUB W INTERESACH	51
5. PRZYJAZDY NA ZAKUPY	52
V. WYDATKI CUDZOZIEMCÓW W POLSCE	54
1. PRZECIĘTNE WYDATKI TURYSTÓW	54
2. WYDATKI WEDŁUG: CELU PODRÓŻY, RODZAJÓW ZAKWATEROWANIA I MIEJSCA PONOSZENIA	56
3. WYDATKI ODWIEDZAJĄCYCH JEDNODNIOWYCH.....	59
4. PRZYCHODY DEWIZOWE POLSKI Z TYTUŁU ZAGRANICZNEJ TURYSTYKI PRZYJAZDOWEJ.....	61
PODSUMOWANIE.....	62

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabela 1.	Liczba zrealizowanych ankiet DT-TZ wg tur badań i przejść granicznych.....	11
Tabela 2.	Liczba zrealizowanych ankiet DT-OJ wg tur badań i przejść granicznych.....	16
Tabela 3.	Dwadzieścia krajów o największej liczbie przyjazdów w 2013 roku (w mln).....	21
Tabela 4.	Dwadzieścia krajów o największych wpływach z turystyki przyjazdowej w 2013 roku (w mld USD).....	22
Tabela 5.	Przyjazdy z krajów europejskich w 2013 roku (w tys.).....	24
Tabela 6.	Wpływy krajów europejskich z turystyki przyjazdowej w 2013 roku (w mln USD).....	26
Tabela 7.	Liczba turystów zagranicznych i liczba noclegów w obiektach noclegowych zakwaterowania zbiorowego w latach 2002-2013 (w tys.).....	30
Tabela 8.	Liczba turystów zagranicznych i udzielonych im noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego w 2013 r.	31
Tabela 9.	Liczba turystów zagranicznych i udzielonych im noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego według województw (tys.).....	33
Tabela 10.	Przyjazdy do Polski w latach 2007-2013 r. według głównych grup krajów (w tys.).....	36
Tabela 11.	Cele przyjazdów.....	38
Tabela 12.	Poziom wydatków poniesionych przed podróżą (wybrane kraje).....	58
Tabela 13.	Zmiany przeciętnych wydatków na osobę (turyści + odwiedzający jednodniowi).....	61
Rysunek 1.	Przyjazdy turystów do Polski w latach 2001-2012 (w mln).....	28
Rysunek 2.	Oszacowana liczba przyjazdów ogółem w latach 2011 - 2013 (w mln).....	29
Rysunek 3.	Oszacowana liczba przyjazdów turystów w latach 2011 - 2013 (w mln).....	29
Rysunek 4.	Turyści zagraniczni w obiektach zakwaterowania zbiorowego w latach 2002-2013 (w mln).....	30
Rysunek 5.	Zróżnicowanie celów pobytu wg środka transportu (%).....	38
Rysunek 6.	Przyjazdy turystów do Polski według podstawowych celów pobytu (oszacowania w mln).....	39
Rysunek 7.	Struktura przyjazdów w interesach (%).....	40
Rysunek 8.	Długość pobytu (%).....	40
Rysunek 9.	Organizacja przyjazdu (%).....	41
Rysunek 10.	Zróżnicowanie sposobu organizacji podróży według środka transportu (%).....	41
Rysunek 11.	Miejsce noclegów (%).....	42
Rysunek 12.	Zróżnicowanie wykorzystywanej bazy noclegowej według środka transportu (%).....	42
Rysunek 13.	Struktura wieku i płci turystów zagranicznych w 2012 roku.....	44
Rysunek 14.	Struktura łącznych wydatków poniesionych przez turystów w 2013 roku w podziale na podstawowe segmenty rynku.....	46
Rysunek 15.	Znaczenie najważniejszych segmentów rynku turystyki przyjazdowej do Polski.....	47
Rysunek 15.	Znaczenie najważniejszych rynków w turystyce przyjazdowej ogółem.....	48
Rysunek 17.	Znaczenie najważniejszych rynków w segmencie typowej turystyki.....	49
Rysunek 18.	Znaczenie najważniejszych rynków w segmencie odwiedzających krewnych i znajomych.....	50
Rysunek 20.	Znaczenie najważniejszych rynków w segmencie turystyki służbowej.....	51
Rysunek 21.	Znaczenie najważniejszych rynków w segmencie przyjazdów na zakupy.....	52
Rysunek 22.	Znaczenie najważniejszych rynków w segmencie przyjazdów zdrowotnych.....	53
Rysunek 23.	Przeciętne wydatki turystów na osobę w 2013 roku w USD (według krajów).....	54
Rysunek 24.	Przeciętne wydatki turystów na 1 dzień pobytu w 2013 r. (w USD) – według krajów.....	55
Rysunek 25.	Wydatki turystów w 2013 r. według celu podróży (w USD).....	56
Rysunek 26.	Wydatki turystów w 2013 r. według rodzaju wykorzystywanej bazy noclegowej (w USD).....	57
Rysunek 27.	Struktura wydatków poniesionych przez turystów na terenie Polski w latach 2011 - 2013 (%).....	57
Rysunek 28.	Przeciętne wydatki turystów w 2013 roku według odwiedzanych województw (w USD na osobę).....	59
Rysunek 29.	Przeciętne wydatki odwiedzających jednodniowych w 2013 roku według krajów (w USD).....	60
Rysunek 30.	Struktura wydatków odwiedzających jednodniowych w 2013 r. (w %).....	60

WPROWADZENIE

Badania zagranicznej turystyki przyjazdowej do Polski są wieloletnim programem badawczym realizowanym przez Activ Group w ramach Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej; finansowanym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

Celem badań jest:

- ✓ Oszacowanie liczby wizyt zagranicznych turystów i zagranicznych tzw. odwiedzających jednodniowych w Polsce, według kraju ich stałego zamieszkania.
- ✓ Oszacowanie wpływów z tytułu przyjazdów cudzoziemców.
- ✓ Charakterystyka pobytu turystów zagranicznych w Polsce według kraju stałego zamieszkania i podstawowych cech analizowanych w turystyce międzynarodowej.

Uzyskane wyniki stanowią będą bazę źródłową dla szczegółowych analiz turystyki przyjazdowej pod kątem: kraju pochodzenia turystów, poszczególnych segmentów rynku, regionalnego zróżnicowania turystyki, itp. Dzięki cykliczności badań możliwa jest obserwacja wieloletnich trendów, co wykorzystuje się do planowania polityki promocyjnej. Badanie wydatków ponadto służy do oszacowania wpływów z tytułu przyjazdów cudzoziemców w ujęciu kwartalnym i rocznym oraz wykonania analiz na potrzeby rachunku satelitarnego turystyki. Wyniki badań wykorzystuje się też do przygotowywania materiałów dla międzynarodowych organizacji zajmujących się statystyką turystyki, jak EUROSTAT oraz Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO).

Badanie realizuje się corocznie przy pomocy następujących narzędzi badawczych:

1. kwestionariusz DT-TZ – charakterystyka turystów zagranicznych odwiedzających Polskę, charakterystyka ich pobytu w Polsce, w tym wielkość wydatków;
2. kwestionariusz DT-OJ – charakterystyka pobytu w Polsce i wydatki poniesione na terenie Polski przez cudzoziemców - odwiedzających jednodniowych;
3. tabele ZAG – zestawienie zbiorcze z przejścia granicznego dotyczące pomiarów ruchu cudzoziemców wyjeżdżających z Polski.

I. METODYKA BADAŃ

1. Metoda i organizacja badań

Wykorzystywane w realizacji badań terenowych narzędzia badawcze (formularze ankiet i zestawień zbiorczych z punktów przekraczania granic) były zgodne z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów „w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013” i jednocześnie nie uległy one zmianie w stosunku do roku poprzedniego.

Większym zmianom nie uległy też merytoryczne zasady realizacji badań ankietowych, natomiast znaczącej zmianie poddana została ilość tzw. tur badawczych – w latach poprzednich wynosiła ona 8 tur badań (po dwie w każdym kwartale), natomiast w roku 2013r. Zamawiający wyznaczył 5 tur badawczych (z tego jedna w pierwszym półroczu 2013r. i po dwie w każdym kolejnym kwartale 2013r.)

Badania ankietowe zrealizowane zostały wśród dwóch grup respondentów zagranicznych: turystów i odwiedzających jednodniowych i wykonywane były za pomocą dwóch kwestionariuszy wywiadów:

- kwestionariusz wywiadu „DT-TZ” – był przeznaczony dla turystów zagranicznych (osób będących rezydentami innych krajów niż Polska i korzystających – w trakcie wizyty w Polsce – z przynajmniej z jednego noclegu na terenie kraju). Ankieta ta miała na celu, w jednej części, badanie celów, motywów i form przyjazdów do Polski, a w drugiej – na badanie wydatków poniesionych w związku z pobytem w Polsce, zarówno na terenie naszego kraju, jak i przed podróżą,
- kwestionariusz wywiadu „DT-OJ” – był przeznaczony dla cudzoziemców tzw. dla odwiedzających jednodniowych (osób będących rezydentami innych krajów niż Polska i nie nocujących w Polsce podczas wizyty). Ankieta ta była dostosowana do charakteru ich pobytu w Polsce (znaczący udział przyjazdów na zakupy).

Kwestionariusz wywiadów są przetłumaczone przez wykonawcę aż na 12 wersji językowych (ukraiński, rosyjski, słowacki, litewski, czeski, włoski, niemiecki, francuski, angielski, chorwacki, grecki i hiszpański) więc w znakomitej większości przypadków wypełniają ankietę we własnym języku.

Z kolei obserwacje i pomiary ruchu granicznego prowadzone były na przejściach granicznych i byłych przejściach granicznych i ich wynikiem były tzw. tabele „ZAG” - zestawienia zbiorcze z przejść granicznych, które zawierały dokonane obserwacje ruchu (z uwzględnieniem czasu i miejsca pomiaru) w podziale na rodzaje środków transportu dla każdego z krajów osobno oraz ilość osób przekraczających granicę – dla każdego z krajów i środków transportu osobno.

2. Losowanie próby

a) Wybór przejść granicznych /punktów przekraczania granic (wymiar przestrzenny)

Na potrzeby obu zadań (liczenie ruchu i badania ankietowe), podobnie jak poprzednio zastosowano schemat losowania warstwowego i dwustopniowego.

Skategoryzowano punkty przekraczania granic wg typu (drogowe, lotnicze, morskie, kolejowe), kierunku (wschód, zachód, itd.) i statusu prawnego (granica wewnętrzna i zewnętrzna w sensie Schengen). Na podstawie tych kategorii dokonano warstwowego losowania punktów przekraczania granicy.

Dane do losowania pobrane zostały z archiwalnych rejestrów Straży Granicznej (ostatnie pełne dane za 2007 rok). Jako kryterium zakwalifikowania do procedury losowania przyjęto wielkość ruchu (odrębnie dla każdej warstwy). Ponieważ w 2007 roku około 90% ruchu zanotowano na 50 przejściach¹, dlatego liczne przejścia o małym natężeniu ruchu można było bez większych strat pominąć. Natomiast intensywność ruchu na danym przejściu była wyznacznikiem prawdopodobieństwa włączenia przejścia do próby.

Zgodnie z wymaganiami Zamawiającego w każdej turze (średnio) wystąpiło w próbie (w każdym z zadań) po 40 przejść i byłych przejść granicznych.

Czas przeznaczony na realizację terenową każdej z tur badań wyniósł 9-10 dni z czego na każdym przejściu granicznym i byłym przejściu granicznych (lub/i w jego okolicach) praca realizowana była w okresie od 2 do 4 dni.

b) Czas pomiaru (wymiar czasowy)

Pomiaru ruchu granicznego i struktury przekroczeń granicy dokonywali ankieterzy poprzez zliczanie ruchu cudzoziemców oraz rodzaju pojazdów cudzoziemców wyjeżdżających z Polski. W tym celu wyznaczana była – odrębnie dla każdej tury i każdego przejścia występującego w próbie – pewna liczbę „wacht”, które trwały po 30min. Pomiedzy nimi wyznaczone były minimalne (dwu-godzinne) interwały. Godziny wykonywania pomiarów ruchu na danej granicy starano się różnicować każdego dnia (w ramach danego przejścia) lub/i dostosowywać do godzin „aktywności” na tym przejściu (np. na przejściach promowych

¹ Wg danych Straży Granicznej

godziny od ok. 3h do 1h przed wypłynięciem promu, ponieważ w innym czasie ruch był zerowy).

Na każdym przejściu i byłym przejściu, każdego dnia, wykonano 4 pomiary, a ich wyniki zostały przedstawione w zbiorczych zestawieniach z każdego punktu przekraczania granic „ZAG”, które odzwierciedlają liczbę dokonanych obserwacji ruchu, z uwzględnieniem czasu i miejsca oraz środka transportu.

3. Badania ankietowe

Badania ankietowe realizowane za pomocą kwestionariusza DT-TZ (dla turystów zagranicznych) oraz kwestionariusza DT-OJ (dla cudzoziemców tzw. odwiedzających jednodniowych) wykonywane były, podobnie jak w poprzednich latach, w punktach przekraczania granic lub na przejściach granicznych lub w ich okolicach. Wywiady realizowane były z cudzoziemcami opuszczającym Polskę. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 i więcej lat.

W 2013 przeprowadzonych zostało pięć tur badań, a w każdej wykonywano badania ankietowe na i w okolicy 40 przejść granicznych (przejścia graniczne z krajami nie należącymi do strefy Schengen tj. na granicach Polski z Rosją, Białorusią, Ukrainą oraz strefa „non-Schengen” na przejściach morskich oraz lotniczych) i punktach przekraczania granic (byłe przejścia graniczne z krajami należącymi do strefy Schengen tj. na granicach Polski z Litwą, Słowacją, Czechami, Niemcami oraz strefa „Schengen” na lotniskach i przejściach morskich). Łącznie w ciągu całego roku prowadzono badania na 74 przejściach, które generowały ok 90-95% całego ruchu²

Odpowiedzi na ankiety DT-TZ pozyskano od turystów z 73 krajów. Na ankiety DT-OJ odpowiedzieli odwiedzający z 33 krajów (ze znaczną przewagą mieszkańców krajów ościennych).

Zrealizowano łącznie:

- 7535 wywiadów DT-TZ (czyli o 35szt więcej niż zakładały wytyczne SIWZ),
- 7541 wywiadów DT-OJ (czyli o 35szt więcej niż zakładały wytyczne SIWZ),

Warto podkreślić, że w 2013 roku, inaczej niż poprzednio, Zamawiający wyznaczył pierwszą turę badań (która jednocześnie była jedyną turą w I i II kw.) dopiero w II kwartale 2013r.

4. Pomiar ruchu granicznego

Pomiar ruchu granicznego prowadzony był na przejściach granicznych i byłych przejściach granicznych i jego wynikiem były tzw. tabele „ZAG” - zestawienia zbiorcze z przejść

² Wg danych Straży Granicznej za 2007 rok

granicznych, które zawierały wyniki dokonanych obserwacji ruchu (z uwzględnieniem czasu i miejsca pomiaru) w podziale na rodzaje środków transportu dla każdego z krajów osobno oraz ilość osób przekraczających granicę – dla każdego z krajów i środków transportu osobno.

Podstawową jednostką obserwacji były pojazdy i ich tablice rejestracyjne (oraz znajdujący się w nich pasażerowie), a także dodatkowo ruch pieszy (w zależności od specyfiki przejścia). W roku 2013 powrócono także pomiary ruchu na przejściach lotniczych, promowych i kolejowych.

W 2013r. wykonano łącznie 1830 „wacht” pomiarów ruchu na przejściach drogowych, lotniczych, morskich i kolejowych. Pomiary ruchu wykonywane były łącznie w ciągu 430 dni pracy.

Ponieważ od końca 2007r. Polska należy do strefy Schengen i od tego czasu na granicach pomiędzy Polską, a: Czechami, Słowacją, Niemcami, Litwą i innymi krajami (gdzie podróże w ramach przejść lotniczych i morskich odbywają się w ramach strefy Schengen), po pierwsze - nie występuje kontrola na granicach, a po drugie możliwe jest przekraczanie granicy w dowolnym punkcie (nie tylko na wyznaczonych przejściach granicznych), konieczne było wprowadzenie znacznej zmiany metod rejestracji i obserwacji ruchu granicznego. Wcześniejsze (bardzo dokładne) rejestry przekroczeń prowadzone przez Straż Graniczną, od 2008r. zastąpione musiały być innymi, prowadzonymi przez wykonawców badań, metodami obserwacji i pomiarów ruchu granicznego. Opracowano własną metodologię, która musiała zastąpić rejestry ruchu sporządzane dotąd przez Straż Graniczną. Ta wdrażana od 2007 roku nowa metoda obserwacji i pomiaru ruchu na granicach, zgodnie z wytycznymi Zamawiającego dla wykonawców badań, w następnych latach była podstawowym źródłem informacji o wielkości międzynarodowego ruchu turystycznego. Oczywiście ze względów logistyczno-finansowych nie opiera się ona już na obserwacji i zliczaniu całej populacji cudzoziemców przekraczających granicę z Polską (przed 2008r. Straż Graniczna rejestrowała wszystkie przekroczenia granicy), a także (ze względów metodologiczno-finansowych) nie jest metodą reprezentatywną. Z tych powodów dane dotyczące przekroczeń granicy są danymi szacunkowymi, ale jednocześnie są sporządzane nie tylko na podstawie w/w pomiarów ruchu „ZAG”, ale i na podstawie analizy różnorodnych danych wtórny. Do uogólnienia wyników pomiaru ruchu służą również:

- dane Straży Granicznej z wcześniejszych lat;
- publikowane przez SG aktualne dane o ruchu granicznym (częstkowe, ograniczone do granicy zewnętrznej strefy Schengen);
- wyniki obserwacji i pomiarów ruchu granicznego wykonywanych w poprzednich latach przez Instytut Turystyki;
- miesięczne dane GUS o liczbie cudzoziemców korzystających z obiektów zakwaterowania zbiorowego według krajów;

-
- roczne, bardziej szczegółowe dane GUS o liczbie cudzoziemców korzystających z obiektów zakwaterowania zbiorowego według krajów i miejsca noclegów (w ramach przygotowywania zestawień rocznych służą one do weryfikacji danych kwartalnych oraz do dokładniejszego szacowania liczby przyjazdów z krajów o stosunkowo małej liczbie wizyt w Polsce);
 - kwartalne i roczne dane pochodzące z portów lotniczych i promowych.
 - Urzędy statystyczne poszczególnych krajów Unii Europejskiej oraz Rosji, Ukrainy, Białorusi, Stanów Zjednoczonych i in – dane dotyczące charakteru i liczby przyjazdów rezydentów poszczególnych krajów do Polski,
 - Urząd Lotnictwa Cywilnego – dane na temat ruchu turystycznego drogą lotniczą,
 - organizacje zrzeszające podmioty związane z branżą turystyczną – dane dotyczące np. liczby sprzedanych wycieczek

Tabela 1. Liczba zrealizowanych ankiet DT-TZ wg tur badań i przejść granicznych

Przejście z krajem:	Nazwa przejścia	Typ/miejsce zliczeń ZAG	I tura		II tura		III tura		IV tura		V tura		RAZEM		Ilość dni pracy
			DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	
Republika Słowacka	Barwinek - Vyšný Komárnik	drogowe (w PL dr. Nr 9)			15	8	26	8			10	8	51	24	6
Federacja Rosyjska	Bezledy-Bagratiowski	drogowe (w PL dr. Nr 51)			30	8							30	8	2
Republika Czeska	Boboszków – Dolní Lipka	drogowe (w PL droga nr 33)			25	12			20	12			45	24	6
Republika Białoruś	Bobrowniki-Brzostownica	drogowe (w PL dr. Nr 65)	15	8			15	8	10	8	20	8	60	32	8
Republika Litewska	Budzisko-Kalwarija	drogowe (w PL dr. Nr 8/E67)	40	8	53	12			35	8			128	28	7
Republika Słowacka	Chochołów - Suchá Hora	drogowe (w PL dr. nr 959)	34	8					10	8			44	16	4
Republika Słowacka	Chyzné - Trstená	drogowe (w PL dr. nr 7)	46	8	40	8	50	8	40	8	30	12	206	44	11
Republika Czeska	Cieszyn – Český Těšín	drogowe (w PL ptn. Most Przyjaźni ul. Zamkowa i pld Most Przyjaźni ul. 3 Maja)	40	8	40	8					5	8	85	24	6
Republika Czeska	Cieszyn-Boguszowice – Chotěbuz	drogowe (w PL dr. Nr S1/E75)	70	12	71	8	50	12	20	8	50	12	261	52	13
Ukraina	Dołhobyczów - Uhrynów	drogowe (w PL dr nr 844)	10	8									10	8	2
Ukraina	Dorohusk-Jahodyn	drogowe w PL dr nr 12)	75	12	40	8	40	8	20	8	20	8	195	44	11
Lotniska	Gdańsk-Rębiechowo	lotnisko (terminal lotniska)	130	8	130	8			65	8	60	8	385	32	8
Granica morska	Gdynia	portowe (terminal portowy i wjazd na prom)			150	8	110	12			80	8	340	28	7
Republika Czeska	Głuchołazy - Mikulovice	drogowe (w PL dr nr 78)					10	8	10	8			20	16	4

Przejście z krajem:	Nazwa przejścia	Typ/miejsce zliczań ZAG	I tura		II tura		III tura		IV tura		V tura		RAZEM		Ilość dni pracy
			DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	
Republika Czeska	Gorzyczki-Bohumin	drogowe (w PL autostrada nr 1)	24	8	10	8	15	8	10	8			59	32	8
Federacja Rosyjska	Gronowo-Mamonowo	drogowe (w PL dr. Nr 54)					20	8	15	8			35	16	4
Federacja Rosyjska	Grzechotki-Mamonowo II	drogowe (w PL dr. Nr S22)	40	8			11	8			15	8	66	24	6
Rep.Fed.Niemiec	Gubinek-Guben	drogowe (w PL dr. Nr 32)	17	8			10	12					27	20	5
Rep.Fed.Niemiec	Gubin-Guben	drogowe (w PL dr nr 138)	13	8					5	8	5	8	23	24	6
Rep.Fed.Niemiec	Gumieńce - Grambow	kolejowe (stacja kolejowa)			60	8			40	12			100	20	5
Rep.Fed.Niemiec	Gumieńce - Tantow	kolejowe (stacja kolejowa)			40	8							40	8	2
Ukraina	Hrebenne-Rawa Ruska	drogowe (w PL dr. Nr 17/E372)	15	8			10	8	20	8	5	8	50	32	8
Republika Czeska	Jakuszyce -Harrachov	drogowe (w PL dr. Nr 3)	35	8	38	8			30	12	7	8	110	36	9
Republika Czeska	Jakuszyce-Harrachov	kolejowe (stacja kolejowa)	20	8									20	8	2
Rep.Fed.Niemiec	Jędrzychowice - Ludwigsdorf	drogowe (w PL dr. nr A4)	30	12	34	12	37	8	30	8	30	8	161	48	12
Lotniska	Katowice-Pyrzowice	lotnisko (terminal lotniska)	121	8			115	8	120	8			356	24	6
Rep.Fed.Niemiec	Końbaskowo - Pomellen	drogowe (w PL dr. nr A6)	40	12			45	8	40	12	40	12	165	44	11
Ukraina	Korczowa-Krakowiec	drogowe (w PL droga nr 4)					10	8	5	8	20	8	35	24	6
Rep.Fed.Niemiec	Kostrzyn nad Odrą - Küstrin-Kietz	drogowe (ul. Graniczna)	10	8	5	8			5	8	5	8	25	32	8
Rep.Fed.Niemiec	Kostrzyn nad Odrą - Küstrin-Kietz	kolejowe (stacja kolejowa)	0	8									0	8	2
Rep.Fed.Niemiec	Krajnik Dolny - Schwedt	drogowe (w PL droga nr 26)			10	12			5	8			15	20	5
Lotniska	Kraków-Balice	lotnisko (terminal lotniska)	120	8	153	8	140	8	120	8	110	8	643	40	10

Przejsie z krajem:	Nazwa przejcia	Typ/miejsce zlicza ZAG	I tura		II tura		III tura		IV tura		V tura		RAZEM		Ilość dni pracy
			DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	
Ukraina	Krościenko-Stariawa	drogowe (w PL dr. Nr 84)			10	8							10	8	2
Republika Czeska	Kudowa Słone - Náchod	drogowe (w PL dr. Nr 8)	25	8	40	12			20	8	15	8	100	36	9
Republika Białoruś	Kukuryki-Kozłowice	drogowe (w PL dr. Nr E30/68)			10	8			20	8			30	16	4
Republika Białoruś	Kuźnica Białostocka-Bruzgi	drogowe (w PL dr. Nr 19)	40	12	29	8			20	8	15	8	104	36	9
Republika Słowacka	Leluchów - Čirč	drogowe (w PL dr. nr 971)					5	8					5	8	2
Republika Czeska	Lubawka – Královec	drogowe (w PL droga nr 5)			10	8			10	8			20	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Lubieszyn - Linken	drogowe (w PL dr. Nr 10)					30	8			5	8	35	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Łęknica - Bad Muskau	drogowe (ul. 1 maja w Łęknicy)			5	8			5	8	5	8	15	24	6
Republika Słowacka	Łysa Polana - Tatranská Javorina	drogowe (w PL dr. Nr 960)	40	8	10	8			10	12	15	8	75	36	9
Republika Czeska	Marklowice Górne – Dolní Marklovice	drogowe (w PL ul. A. Mickiewicza)					10	8					10	8	2
Ukraina	Medyka-Szeginie	drogowe (w PL droga nr 28)			90	8	50	8	60	12	40	8	240	36	10
Republika Słowacka	Niedzica - Lysá nad Dunajcom	drogowe (w PL dr. nr 542)					10	8					10	8	2
Republika Czeska	Nowe Chatupki – Bohumín	drogowe (w PL dr nr 78)	16	8			60	8			10	8	86	24	6
Republika Litewska	Ogrodniki-Lazdijai	drogowe (w PL dr. Nr 16)					45	8			30	12	75	20	5
Rep.Fed.Niemiec	Olszyna-Forst	drogowe (w PL dr. Nr 18)	15	8	30	12	22	8	20	8	35	8	122	44	11
Rep.Fed.Niemiec	Osinów Dolny - Hohenwutzen	drogowe (w PL dr. Nr 124)					5	8					5	8	2
Republika Czeska	Pietraszyn – Sudice	drogowe (w PL dr. nr 916)					5	8					5	8	2
Republika Czeska	Pietrowice Głubczyckie – Krnov	drogowe (w PL dr. Nr 38)					5	8			10	8	15	16	4

Przejsie z krajem:	Nazwa przejcia	Typ/miejsce zlicza ZAG	I tura		II tura		III tura		IV tura		V tura		RAZEM		Ilość dni pracy
			DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	
Republika Słowacka	Piwniczna - Mnišek nad Popradom	drogowe (w PL dr. Nr 87)	10	8					10	8			20	16	4
Republika Białoruś	Połowce-Pieszczatka	drogowe (w PL dr. Nr 66)			10	8	5	8					15	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Porajów - Żytawa	drogowe (w PL droga lokalna z miasta Porajów)			9	8	5	8			10	8	24	24	6
Lotniska	Poznań-Ławica	lotnisko (terminal lotniska)			119	8					91	8	210	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Rosówek - Rosow	drogowe (w PL dr. nr. 13)	0	8			40	8					40	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Sieniawka - Żytawa	drogowe (w PL droga nr 354)			11	8			5	8			16	16	4
Republika Białoruś	Sławatycze-Domaczewo	drogowe (w PL dr. Nr 63)	10	8			15	8	10	8	5	8	40	32	8
Rep.Fed.Niemiec	Słubice - Frankfurt nad Odrą	drogowe (w PL dr. Nr 29)	19	8	16	8							35	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Świecko - Frankfurt nad Odrą	drogowe (w PL dr. Nr A2)	91	8	99	12	40	8	40	8	40	8	310	44	11
Granica morska	Świnoujście	portowe (terminal portowy i wjazd na prom)	150	8					100	8			250	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Świnoujście - Seebad Ahlbeck	drogowe (ul. Wojska Polskiego)	30	8							15	8	45	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Świnoujście centrum-Ahlbeck	kolejowe (stacja kolejowa)					35	8					35	8	2
Republika Białoruś	Terespol-Brześć	drogowe (w PL dr nr 2)	65	12	80	12	50	8	20	8			215	40	10
Republika Białoruś	Terespol-Brześć	drogowe (w PL dr nr 2)									30	8	30	8	2
Lotniska	Warszawa-Okęcie	lotnisko (terminal lotniska)	150	8	169	8	129	8	79	8	117	8	644	40	10
Republika Słowacka	Winiarczykówka - Bobrov	drogowe (w PL dr. nr 962)									5	8	5	8	2

Przejście z krajem:	Nazwa przejścia	Typ/miejsce zliczań ZAG	I tura		II tura		III tura		IV tura		V tura		RAZEM		Ilość dni pracy
			DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	DT-TZ	ZAG	
Lotniska	Wrocław-Strachowice	lotnisko (terminal lotniska)	120	8	163	8	135	8	65	8	70	8	553	40	10
Rep.Fed.Niemiec	Zasieki-Forst	drogowe (w PL dr. nr 289)					3	8					3	8	2
Republika Czeska	Zawidów – Habartice	drogowe (w PL dr. nr 365)									20	12	20	12	3
Rep.Fed.Niemiec	Zgorzelec - Görlitz	drogowe (ul. T. Kościuszki)	60	8	16	8	23	8	10	12			109	36	9
Rep.Fed.Niemiec	Zgorzelec - Görlitz (Most staromiejski)	drogowe (Most Staromiejski)									5	8	5	8	2
Ukraina	Zosin-Uściąg	drogowe (w PL dr nr 74)	24	8	10	8					10	8	44	24	6
Republika Słowacka	Zwardoń - Skalité	kolejowe (stacja kolejowa)			22	8	25	8					47	16	4
Republika Słowacka	Zwardoń/Myto - Skalité	drogowe (w PL dr. Nr S69)	20	8	33	8			10	8	5	8	68	32	8
	RAZEM:		1830	344	1935	352	1466	332	1189	348	1115	340	7535	1716	430

Źródło: dane Activ Group.

Tabela 2. Liczba zrealizowanych ankiet DT-OJ wg tur badań i przejść granicznych

Przejście z krajem:	Nazwa przejścia	typ/miejsce zliczań ZAG	I tura		II tura		III tura		IV tura		V tura		RAZEM		Ilość dni pracy
			DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	
Republika Słowacka	Barwinek - Vyšný Komárnik	drogowe (w PL dr. Nr 9)			25	8	42	8			21	8	88	24	6
Federacja Rosyjska	Bezledy-Bagratiowski	drogowe (w PL dr. Nr 51)			65	8							65	8	2
Republika Czeska	Boboszów – Dolní Lipka	drogowe (w PL droga nr 33)			50	12			40	12			90	24	6
Republika Białoruś	Bobrowniki-Brzostownica	drogowe (w PL dr. Nr 65)	30	8			30	8	23	8	10	8	93	32	8
Republika Litewska	Budzisko-Kalwarija	drogowe (w PL dr. Nr 8/E67)	49	8	91	12			50	8			190	28	7
Republika Słowacka	Chochołów - Suchá Hora	drogowe (w PL dr. nr 959)	80	8					20	8			100	16	4
Republika Słowacka	Chyžne - Trstená	drogowe (w PL dr. nr 7)	45	8	45	8	30	8	40	8	10	12	170	44	11
Republika Czeska	Cieszyn – Český Těšín	drogowe (w PL ptn. Most Przyjaźni ul. Zamkowa i pld Most Przyjaźni ul. 3 Maja)	65	8	75	8					25	8	165	24	6
Republika Czeska	Cieszyn-Boguszowice – Chotěbuz	drogowe (w PL dr. Nr S1/E75)	60	12	50	8	30	12	20	8	25	12	185	52	13
Ukraina	Dołhobyczów -Uhrynów	drogowe (w PL dr nr 844)	40	8									40	8	2
Ukraina	Dorohusk-Jahodyn	drogowe w PL dr nr 12)	105	12	70	8	50	8	27	8	20	8	272	44	11
Lotniska	Gdańsk-Rębiechowo	lotnisko (terminal lotniska)	0	8	0	8			0	8	0	8	0	32	8
Granica morska	Gdynia	portowe (terminal portowy i wjazd na prom)			0	8	0	12			0	8	0	28	7
Republika Czeska	Głuchołazy – Mikulovice	drogowe (w PL dr nr 78)					30	8	30	8			60	16	4

Przejście z krajem:	Nazwa przejścia	typ/miejsce zliczeń ZAG	I tura		II tura		III tura		IV tura		V tura		RAZEM		Ilość dni pracy
			DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	
Republika Czeska	Gorzyczki-Bohumin	drogowe (w PL autostrada nr 1)	26	8	20	8	10	8	20	8			76	32	8
Federacja Rosyjska	Gronowo-Mamonowo	drogowe (w PL dr. Nr 54)					30	8	30	8			60	16	4
Federacja Rosyjska	Grzechotki-Mamonowo II	drogowe (w PL dr. Nr S22)	59	8			40	8			30	8	129	24	6
Rep.Fed.Niemiec	Gubinek-Guben	drogowe (w PL dr. Nr 32)	30	8			90	12					120	20	5
Rep.Fed.Niemiec	Gubin-Guben	drogowe (w PL dr nr 138)	60	8					40	8	30	8	130	24	6
Rep.Fed.Niemiec	Gumieńce - Grambow	kolejowe (stacja kolejowa)			90	8			70	12			160	20	5
Rep.Fed.Niemiec	Gumieńce - Tantow	kolejowe (stacja kolejowa)			50	8							50	8	2
Ukraina	Hrebenne-Rawa Ruska	drogowe (w PL dr. Nr 17/E372)	40	8			25	8	40	8	25	8	130	32	8
Republika Czeska	Jakuszyce – Harrachov	drogowe (w PL dr. Nr 3)	66	8	50	8			60	12	12	8	188	36	9
Republika Czeska	Jakuszyce-Harrachov	kolejowe (stacja kolejowa)	44	8									44	8	2
Rep.Fed.Niemiec	Jędrzychowice - Ludwigsdorf	drogowe (w PL dr. nr A4)	43	12	25	12	78	8	50	8	50	8	246	48	12
Lotniska	Katowice-Pyrzowice	lotnisko (terminal lotniska)	0	8			0	8	5	8			5	24	6
Rep.Fed.Niemiec	Kołbaskowo - Pomellen	drogowe (w PL dr. nr A6)	50	12			55	8	90	12	60	12	255	44	11
Ukraina	Korczoa-Krakowiec	drogowe (w PL droga nr 4)					40	8	20	8	15	8	75	24	6
Rep.Fed.Niemiec	Kostrzyn nad Odrą - Küstrin-Kietz	drogowe (ul. Graniczna)	80	8	50	8			40	8	44	8	214	32	8
Rep.Fed.Niemiec	Kostrzyn nad Odrą - Küstrin-Kietz	kolejowe (stacja kolejowa)	20	8									20	8	2

Przejście z krajem:	Nazwa przejścia	typ/miejsce zliczeń ZAG	I tura		II tura		III tura		IV tura		V tura		RAZEM		Ilość dni pracy
			DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	
Rep.Fed.Niemiec	Krajnik Dolny - Schwedt	drogowe (w PL droga nr 26)			60	12			30	8			90	20	5
Lotniska	Kraków-Balice	lotnisko (terminal lotniska)	5	8	10	8	10	8	5	8	5	8	35	40	10
Ukraina	Krościenko-Stariawa	drogowe (w PL dr. Nr 84)			40	8							40	8	2
Republika Czeska	Kudowa Słone – Náchod	drogowe (w PL dr. Nr 8)	25	8	40	12			20	8	15	8	100	36	9
Republika Białoruś	Kukuryki-Kozłowicze	drogowe (w PL dr. Nr E30/68)			40	8			50	8			90	16	4
Republika Białoruś	Kuźnica Białostocka-Bruzgi	drogowe (w PL dr. Nr 19)	75	12	40	8			20	8	15	8	150	36	9
Republika Słowacka	Leluchów - Čirč	drogowe (w PL dr. nr 971)					30	8					30	8	2
Republika Czeska	Lubawka – Královec	drogowe (w PL droga nr 5)			45	8			30	8			75	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Lubieszyn - Linken	drogowe (w PL dr. Nr 10)					55	8			45	8	100	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Łęknica - Bad Muskau	drogowe (ul. 1 maja w Łęknicy)			60	8			40	8	35	8	135	24	6
Republika Słowacka	Łysa Polana - Tatranská Javorina	drogowe (w PL dr. Nr 960)	45	8	20	8			30	12	10	8	105	36	9
Republika Czeska	Marklowice Górne – Dolní Marklovice	drogowe (w PL ul. A. Mickiewicza)					30	8					30	8	2
Ukraina	Medyka-Szeginie	drogowe (w PL droga nr 28)			105	8	70	8	80	12	40	8	295	36	10
Republika Słowacka	Niedzica - Lysá nad Dunajcom	drogowe (w PL dr. nr 542)					35	8					35	8	2
Republika Czeska	Nowe Chałupki – Bohumín	drogowe (w PL dr nr 78)	39	8			110	8			45	8	194	24	6
Republika Litewska	Ogrodniki-Lazdijai	drogowe (w PL dr. Nr 16)					55	8			10	12	65	20	5

Przejście z krajem:	Nazwa przejścia	typ/miejsce zliczeń ZAG	I tura		II tura		III tura		IV tura		V tura		RAZEM		Ilość dni pracy
			DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	
Rep.Fed.Niemiec	Olszyna-Forst	drogowe (w PL dr. Nr 18)	45	8	45	12	77	8	20	8	30	8	217	44	11
Rep.Fed.Niemiec	Osinów Dolny - Hohenwutzen	drogowe (w PL dr. Nr 124)					35	8					35	8	2
Republika Czeska	Pietraszyn – Sudice	drogowe (w PL dr. nr 916)					30	8					30	8	2
Republika Czeska	Pietrowice Głubczyckie – Krnov	drogowe (w PL dr. Nr 38)					25	8			40	8	65	16	4
Republika Słowacka	Piwniczna - Mnišek nad Popradom	drogowe (w PL dr. Nr 87)	20	8					20	8			40	16	4
Republika Białoruś	Połowce-Pieszczałka	drogowe (w PL dr. Nr 66)			50	8	35	8					85	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Porajów - Żytawa	drogowe (w PL droga lokalna z miasta Porajów)			37	8	36	8			20	8	93	24	6
Lotniska	Poznań-Ławica	lotnisko (terminal lotniska)			0	8					5	8	5	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Rosówek - Rosow	drogowe (w PL dr. nr. 13)	58	8			90	8					148	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Sieniawka - Żytawa	drogowe (w PL droga nr 354)			33	8			40	8			73	16	4
Republika Białoruś	Sławatycze-Domaczewo	drogowe (w PL dr. Nr 63)	40	8			30	8	30	8	3	8	103	32	8
Rep.Fed.Niemiec	Słubice - Frankfurt nad Odrą	drogowe (w PL dr. Nr 29)	68	8	95	8							163	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Świecko - Frankfurt nad Odrą	drogowe (w PL dr. Nr A2)	57	8	65	12	25	8	45	8	40	8	232	44	11
Granica morska	Świnoujście	portowe (terminal portowy i wjazd na prom)	0	8					0	8			0	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Świnoujście - Seebad Ahlbeck	drogowe (ul. Wojska Polskiego)	75	8							30	8	105	16	4
Rep.Fed.Niemiec	Świnoujście centrum-Ahlbeck	kolejowe (stacja kolejowa)					25	8					25	8	2

Przejście z krajem:	Nazwa przejścia	typ/miejsce zliczeń ZAG	I tura		II tura		III tura		IV tura		V tura		RAZEM		
			DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	DT-OJ	ZAG	Ilość dni pracy
Republika Białoruś	Terespol-Brześć	drogowe (w PL dr nr 2)	105	12	100	12	50	8	20	8			275	40	10
Republika Białoruś	Terespol-Brześć	drogowe (w PL dr nr 2)									10	8	10	8	2
Lotniska	Warszawa-Okęcie	lotnisko (terminal lotniska)	10	8	15	8	12	8	10	8	5	8	52	40	10
Republika Słowacka	Winiarczykówka - Bobrov	drogowe (w PL dr. nr 962)									5	8	5	8	2
Lotniska	Wrocław-Strachowice	lotnisko (terminal lotniska)	5	8	5	8	5	8	0	8	5	8	20	40	10
Rep.Fed.Niemiec	Zasieki-Forst	drogowe (w PL dr. nr 289)					78	8					78	8	2
Republika Czeska	Zawidów – Habartice	drogowe (w PL dr. nr 365)									40	12	40	12	3
Rep.Fed.Niemiec	Zgorzelec - Görlitz	drogowe (ul. T.Kościuszki)	127	8	55	8	77	8	40	12			299	36	9
Rep.Fed.Niemiec	Zgorzelec - Görlitz (Most staromiejski)	drogowe (Most Staromiejski)									25	8	25	8	2
Ukraina	Zosin-Uściąg	drogowe (w PL dr nr 74)	60	8	50	8					10	8	120	24	6
Republika Słowacka	Zwardoń - Skalité	kolejowe (stacja kolejowa)			55	8	25	8					80	16	4
Republika Słowacka	Zwardoń/Myto - Skalité	drogowe (w PL dr. Nr S69)	19	8	70	8			20	8	20	8	129	32	8
	RAZEM		1870	344	1891	352	1630	332	1265	348	885	340	7541	1716	430

Źródło: dane Activ Group.

I. TRENDY W TURYSTYCE ŚWIATOWEJ I EUROPEJSKIEJ

1. Sytuacja ogólna

Według danych UNWTO (World Tourism Barometer, vol 12, April 2014) międzynarodowy ruch turystyczny w 2013 r. wzrósł (biorąc pod uwagę wahania kursowe i inflację) o 5% w porównaniu z rokiem 2012 i osiągnął rekordowe 1,087 mld. przyjazdów turystycznych (o 52 mln. więcej), przewyższając znacznie szacunki UNWTO.

Tabela 3. Dwadzieścia krajów o największej liczbie przyjazdów w 2013 roku (w mln).

	Rodzaj danych	2000	2005	2010	2011	2012	2013	% zmiana 13/12
Świat		677,0	807,0	949,0	995,0	1035,0	1087,0	5,0
Francja	TF	77,2	75,0	77,6	81,6	83,0
Stany Zjednoczone	TF	51,2	49,2	60,0	62,7	67,0	69,8	4,7
Hiszpania	TF	46,4	55,9	52,7	56,2	57,7	60,7	5,6
Chiny	TF	31,2	46,8	55,7	57,6	57,7	55,7	-3,5
Włochy	TF	41,2	36,5	43,6	46,1	46,4	47,7	2,9
Turcja	TF	9,6	24,2	31,4	34,7	35,7	37,8	5,9
Niemcy	TCE	19,0	21,5	26,9	28,4	30,4	31,5	3,7
Wielka Brytania	TF	23,2	28,0	28,3	29,3	29,3	31,2	6,4
Rosja	TF	19,2	19,9	20,3	22,7	25,7	28,4	10,2
Tajlandia	TF	9,6	11,6	15,9	19,2	22,4	26,5	18,8
Malezja	TF	10,2	16,4	24,6	24,7	25,0	25,7	2,7
Hongkong	TF	8,8	14,8	20,1	22,3	23,8	25,7	8,0
Austria	TCE	18,0	20,0	22,0	23,0	24,2	24,8	2,7
Ukraina	TF	6,4	17,6	21,2	21,4	23,0	24,7	7,2
Meksyk	TF	20,6	21,9	23,3	23,4	23,4	23,7	1,4
Grecja	TF	13,1	14,8	15,0	16,4	15,5	17,9	15,5
Kanada	TF	19,6	18,8	16,2	16,0	16,3	16,6	1,5
Polska	TF	17,4	15,2	12,5	13,4	14,8	15,8	6,8
Makao (Chiny)	TF	5,2	9,0	11,9	12,9	13,6	14,3	5,1
Arabia Saudyjska	TF	6,6	8,0	10,9	17,5	13,7	13,2	-7,4

Źródło: World Tourism Barometer and Statistical Annex, April 2014, UNWTO.

Wzrost ten wynikał głównie ze wzrostów notowanych w Europie (+5%), Azji i krajach Pacyfiku oraz Afryki (po +6%). Czołowe podregiony to: Azja Południowo-Wschodnia (+10%), Europa Środkowo-Wschodnia (+7%), Europa Południowa wraz z krajami basenu Morza Śródziemnego (+6%) i Afryka Północna (+6%).

Azja i Pacyfik (248 mln. przyjazdów; wzrost o 6%) nadal utrzymują stabilne pozytywne wyniki wzmocnione przez Południowo-Wschodnią Azję (+10%). Ameryka Północna i Południowa (+4%) odnotowały ogólnie słabsze rezultaty (169 mln). W Afryce (+6%) wzrost był napędzany przez ożywienie w północnej części kontynentu (+6%) oraz krajach subsaharyjskich (+5%).

Tabela 4. Dwadzieścia krajów o największych wpływach z turystyki przyjazdowej w 2013 roku (w mld USD)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Świat	475	680	930	1042	1078	1159
Stany Zjednoczone	82,9	82,2	103,5	115,6	126,2	139,6
Hiszpania	30,0	48,0	52,5	59,9	55,9	60,4
Francja	33,0	44,0	47,0	54,8	53,6	56,1
Chiny	16,2	29,3	45,8	48,5	50,0	51,7
Makao	3,2	7,9	27,8	38,5	43,7	51,6
Włochy	27,5	35,4	38,8	43,0	41,2	43,9
Tajlandia	7,5	9,6	20,1	27,2	30,1	42,1
Niemcy	18,7	29,2	34,7	38,9	38,1	41,2
Wielka Brytania	21,9	30,7	32,4	35,1	36,6	40,6
Hongkong	5,9	10,3	22,2	27,7	32,1	38,9
Australia	9,3	16,8	29,1	31,5	31,5	31,0
Turcja	7,6	19,2	22,6	25,1	25,7	28,0
Malezja	5,0	8,8	18,1	19,7	20,2	21,0
Austria	9,8	16,1	18,6	19,9	18,9	20,1
Singapur	5,1	6,2	14,2	18,1	19,3	18,9
Indie	3,5	7,5	14,5	17,7	18,0	18,4
Kanada	10,8	13,8	15,8	16,8	17,4	17,6
Szwajcaria	6,6	10,0	14,9	17,5	16,0	16,5
Grecja	-	-	12,7	14,6	13,4	15,9
Holandia	-	-	12,8	14,3	13,7	15,6

Źródło: World Tourism Barometer and Statistical Annex, April 2014, UNWTO.

Łączne przychody generowane przez turystykę międzynarodową w 2013 osiągnęły 1,4 bilionów USD. Wpływy uzyskane przez kraje przyjmujące turystów zagranicznych wzrosły o 5% i osiągnęły 1,16 bilionów dolarów (873 mld. euro); 218 mld. dolarów wpływów wygenerował międzynarodowy ruch pasażerski.

Wśród dziesięciu największych rynków źródłowych, to Rosja i Chiny odnotowały najwyższy wzrost wydatków na podróże zagraniczne - o 28%. Chiny, które stały się numerem jeden turystycznych rynków źródłowych na świecie (102 mld USD w pierwszych trzech kwartałach), kontynuowały szybką ekspansję, odnotowując wzrost wydatków na turystykę wyjazdową o 22%.

2. Trendy w turystyce europejskiej w 2013 roku. Podstawowe kraje recepcyjne i generujące ruch turystyczny.

W Europie wzrost międzynarodowych przyjazdów turystycznych wyniósł 5% (dając 563 mln.) i osiągnął podwójne średnie tempo dotychczasowo notowanego wzrostu w turystyce przyjazdowej dla Europy od 2000 roku (+2,5% średnio rocznie pomiędzy 2005 r. a 2012 r.). Europa jest najczęściej odwiedzanym rejonem świata (52% wszystkich międzynarodowych przyjazdów), dojrzałym, zrównoważonym rynkiem, dlatego tempo wzrostu w wysokości 5% jest niezwykle. Wpływy z turystyki europejskiej wzrosły o 4% w ujęciu realnym, osiągając 489 miliardów dolarów (368 mld euro), co stanowi 42% przychodów na całym świecie.

Analizując europejskie subregiony, najwyższy wzrost przyjazdów turystów zagranicznych w 2013 roku odnotowano w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, z rezultatem +7%. Wiele miejsc odnotowało dwucyfrowy wzrost, szczególnie w mniejszych, takich jak: Gruzja i Białoruś (oba +15%), Armenia (+14%), Kazachstan (+11%), a największy podregion - Rosja osiągnął 10% przyrostu. Ukraina i Polska (po +7%) utrwały jeszcze wzrost z 2012 roku, kiedy odbyły się europejskie mistrzostwa w piłce nożnej.

Wzrost w wartościach bezwzględnych był zdominowany przez kraje Europy Południowej i basenu Morza Śródziemnego, w których w 2013 roku odnotowano 11 mln więcej przylotów międzynarodowych (+6%), niż ok wcześniej. Największym „odbiorcą” turystycznym subregionu była Hiszpania (61 milionów przyjazdów; 6% wzrost). Inne główne miejsca docelowe, takie jak Grecja (+16%), Portugalii (+8%), Turcji (+6%) i Chorwacja (+6%) wykazywały równie silną tendencję wzrostową.

Europa Północna odnotowała 6% wzrost przyjazdów, gdzie mała Islandia uzyskała najwyższy względny wzrost (+20%) oraz również znaczący - Norwegia (+8%). Wielka Brytania, prowadzący rynek subregionu, odnotowała 6% wzrost przyjazdów.

W Europie Zachodniej ilość międzynarodowych przyjazdów wzrosła o 4%. Francja odnotowała 8% wzrost międzynarodowych przyjazdów do obiektów zakwaterowania (nie ma jeszcze danych dotyczących przekroczenia granic); Holandia, Szwajcaria (po +5%), Niemcy (+4%) i Austria (3%), natomiast Belgia tylko +1%.

Tabela 5. Przyjazdy z krajów europejskich w 2013 roku (w tys.)

	Rodzaj danych	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Europa		388037	448943	485564	516423	534376	563441
Europa Północna		46440	60437	62752	63979	65088	68862
Dania	TF	3535	9178	8744	7363	8068	.
Finlandia	TF	2714	3140	3670	4192	4226	.
Islandia	TF	303	374	489	566	673	808
Irlandia	TF	6646	7333	7134	7630	7550	.
Norwegia	TF	3104	3824	4767	4963	4375	4734
Szwecja	TF	3828	4883	4951	9959	10914	.
Wielka Brytania	TF	23212	28039	28296	29306	29282	31169
Europa Zachodnia		139658	141670	154362	161469	167193	174276
Austria	TCE	17982	19952	22004	23012	24151	24813
Belgia	TCE	6457	6742	7186	7494	7591	7642
Francja	TF	77190	74988	77648	81552	83013	.
Niemcy	TCE	18992	21499	26875	28352	30408	31545
Liechtenstein	TCE	62	50	64	67	62	60
Luksemburg	TCE	852	913	793	863	905	.
Monaco	THS	300	286	279	295	292	.
Niderlandy	TCE	10003	10012	10883	11300	12205	12797
Szwajcaria	THS	7821	7229	8628	8534	8566	8967
Europa Środkowa i Wschodnia		69346	90419	94968	103932	111655	118944
Armenia	TF	45	319	687	758	843	957
Azerbejdżan	TF	.	693	1280	1562	1986	.
Białoruś	TF	60	91	120	116	119	137
Bułgaria	TF	2785	4837	6047	6328	6541	6897
Czechy	TF	4773	9404	8629	9019	9461	9004

	Rodzaj danych	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Estonia	TF	1220	1917	2372	2665	2744	2868
Gruzja	TF	.	.	1067	1319	1790	2065
Węgry	TF	.	9979	9510	10250	10353	10675
Kazachstan	TF	1471	3143	3393	4093	4438	4926
Kirgistan	TF	59	319	1316	3114	2406	.
Łotwa	TF	509	1116	1373	1493	1435	1536
Litwa	TF	1083	2000	1507	1775	1900	.
Polska	TF	17400	15200	12470	13350	14840	15845
Rep Mołdowa	TCE	18	67	64	75	89	96
Rumunia	TCE	867	1430	1343	1515	1653	1715
Rosja	TF	19198	19940	20271	22686	25727	28356
Słowacja	TCE	1053	1515	1327	1460	1528	1653
Ukraina	TF	6431	17631	21203	21415	23013	24671
Uzbekistan	TF	302	242	975	.	.	.
Europa Południowa i region śródziemnomorski		132593	156417	173482	187044	191441	201359
Albania	TF	.	628	2365	2865	3156	.
Andora	TF	2946	2418	1808	1948	2238	2329
Bośnia i Hercegowina	TCE	171	217	365	392	439	529
Chorwacja	TCE	5338	7743	9111	9927	10369	10955
Cypr	TF	2686	2470	2173	2392	2465	2405
Macedonia	TCE	224	197	262	327	351	400
Grecja	TF	13096	14765	15007	16427	15518	17923
Izrael	TF	2417	1903	2803	2820	2886	2962
Włochy	TF	41181	36513	43626	46119	46360	47704
Malta	TF	1216	1171	1348	1425	1454	1582
Czarnogóra	TCE	.	.	1088	1201	1264	1324
Portugalia	TCE	5725	5956	6832	7412	7685	8324
San Marino	THS	43	50	120	156	139	.
Serbia	TCE	.	.	683	764	810	922
Słowenia	TCE	1090	1555	1869	2037	2156	2259
Hiszpania	TF	46403	55914	52677	56177	57464	60661
Turcja	TF	9586	24193	31364	34654	35698	37795

TF – liczba turystów na granicach, TCE – liczba turystów w bazie noclegowej, THS – liczba turystów w hotelach i obiektach typu hotelowego. W miejscach braków danych znajdują się kropki.

Źródło: World Tourism Barometer and Statistical Annex, April 2014, UNWTO.

Tabela 6. Wpływy krajów europejskich z turystyki przyjazdowej w 2013 roku (w mln USD)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Europa	231689	350461	412129	466585	454047	489253
Europa Północna	36054	53645	61726	69400	67631	74210
Dania	3696	5278	5853	6783	6566	6967
Finlandia	1412	2186	3051	3820	3881	4014
Islandia	229	413	559	750	863	1055
Irlandia	2633	4806	4118	4190	3883	4429
Norwegia	2163	3495	4707	5308	5442	5661
Szwecja	4064	6792	8663	10404	40768	11485
Wielka Brytania	21857	30675	32404	35069	36228	40597
Europa Zachodnia	83716	123224	144159	162885	157934	156916
Austria	9784	16054	18596	19860	18894	20106
Belgia	6592	9868	12146	13114	13014	13500
Francja	32978	44021	47013	54753	53550	56098
Niemcy	18693	29173	34679	38879	38136	41211
Luksemburg	1806	3613	4119	4831	4617	4819
Niderlandy	7217	10475	12883	14348	13743	15580
Szwajcaria	6645	10020	14724	17100	16979	16547
Europa Środkowa i Wschodnia	20390	32804	48082	56024	56297	59928
Armenia	38	220	411	448	454	458
Azerbejdżan	63	78	657	1287	2433	2365
Białoruś	93	253	440	487	685	722
Bułgaria	1074	2412	3637	3967	3748	4059
Czechy	2973	4813	7121	7628	7035	7050
Estonia	510	975	1073	1249	1226	1393
Gruzja	141	241	659	955	1411	1720
Węgry	3753	4101	5381	5580	4845	5107
Kazachstan	356	701	1005	1209	1347	1460
Kirgistan	15	73	284	640	435	.
Łotwa	131	341	640	771	745	864
Litwa	391	921	958	1323	1317	1467
Polska	5677	6274	9526	10683	10938	10938
Mołdawia	39	103	173	195	213	226
Rumunia	359	1061	1140	1418	1468	1438
Rosja	3429	5870	8831	11328	10758	11988

	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Słowacja	433	1210	2233	2429	2299	2556
Ukraina	394	3125	3788	4294	4842	5083
Uzbekistan	27	28	121	.	.	.
Europa Południowa i region śródziemnomorski.	91529	140788	159767	179502	172185	187254
Albania	389	860	1626	1628	1471	1470
Bośnia i Hercegowina	233	521	594	631	622	698
Chorwacja	2758	7370	8259	9211	8812	9555
Cypr	1941	2318	2108	2570	2599	2917
Macedonia	38	89	197	240	234	267
Grecja	9219	13349	12742	14623	13416	15930
Izrael	4114	2866	5106	5305	5494	5667
Włochy	27493	35398	38786	43000	41185	43912
Malta	587	755	1079	1268	1270	1403
Czarnogóra	.	276	732	862	826	884
Portugalia	5243	7712	10077	11339	11056	12284
Serbia	.	308	798	992	906	1053
Słowenia	965	1805	2552	2749	2685	2791
Hiszpania	29967	47970	52525	60031	56263	60435
Turcja	7636	19191	22585	25054	25345	27997

Źródło: World Tourism Barometer and Statistical Annex, April 2014, UNWTO.

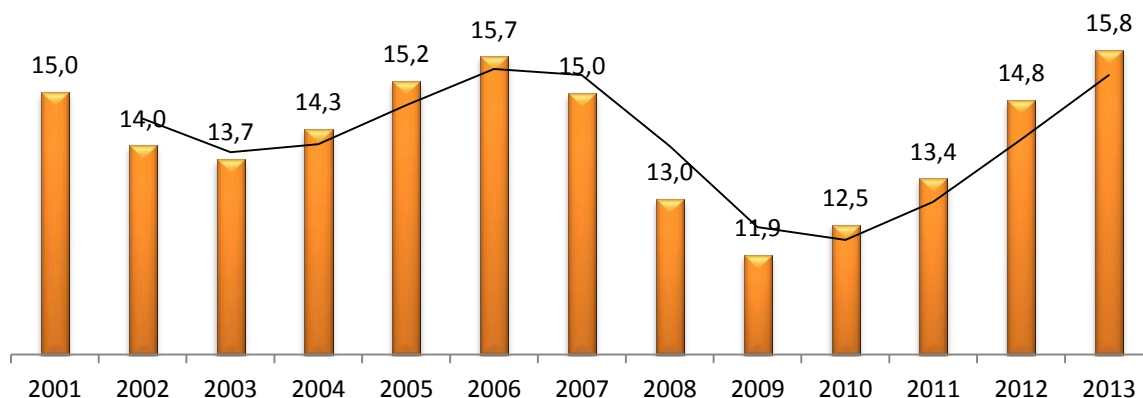
II. RUCH PRZYJAZDOWY DO POLSKI

1. Oszacowania Activ Group

Według oszacowań Activ Group w 2013 roku było 72,3 mln przyjazdów cudzoziemców, o 8,8% więcej niż w poprzednim roku. Ilość przyjazdów turystów szacujemy na około 15,8 mln (o 6,8% więcej niż w 2012r.).

Skutki kryzysu gospodarczego najbardziej widoczne były w 2009 roku. W kolejnych latach nastąpiła poprawa w ruchu przyjazdowym do Polski. Jest to zgodne z globalnymi wynikami turystyki międzynarodowej podawanymi przez Światową Organizację Turystyki (UNWTO). Dodatkowo tendencję wzrostową w latach 2012-2013 (szczególnie w przypadku turystów) wzmocniły: napływ obcokrajowców na mistrzostwa Euro 2012 oraz echo wzrostu popularności Polski w kolejnym roku. Jednak globalny wzrost przyjazdów do Polski był w dużej mierze zasługą wzmożonego ruchu odwiedzających jednodniowych, będącego efektem otwarcia w lipcu 2012 roku małego ruchu granicznego z Federacją Rosyjską. Ruch przy granicy z Obwodem Kaliningradzkim osiągnął najwyższe wartości właśnie w 2013 roku.

Rysunek 1. Przyjazdy turystów do Polski w latach 2001-2013 (w mln)

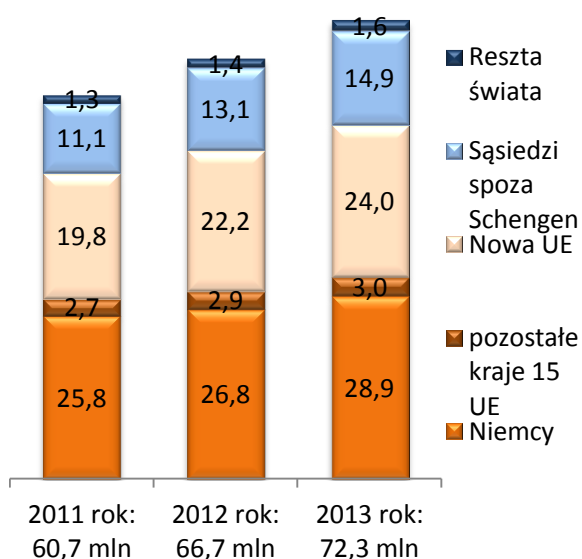

Źródło: badania i oszacowania Activ Group - 2013 r., Konsorcjum firm Activ Group i Instytutu Turystyki 2011-2012r. oraz Instytutu Turystyki 2007-2010 r.

Wśród obcokrajowców odwiedzających Polskę najliczniej reprezentowani byli Niemcy (niemal 29 mln), dalej członkowie tzw. „nowej” Unii Europejskiej (24 mln) na czele z naszymi południowymi sąsiadami – Czechami i Słowakami, następnie sąsiedzi spoza strefy Schengen –

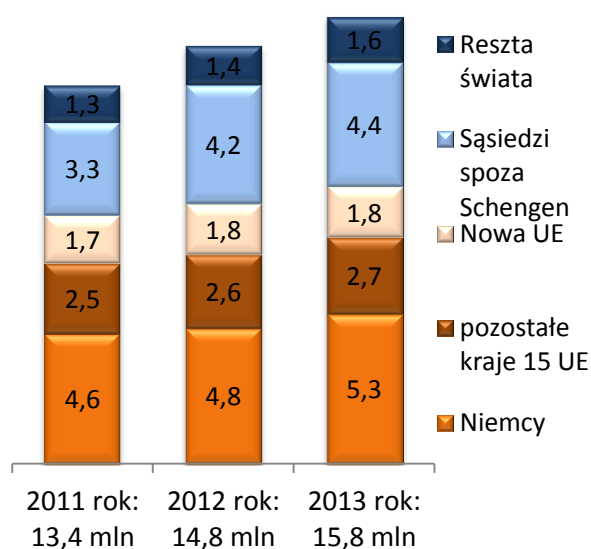
zza wschodniej granicy (prawie 15 mln., wzrost o ponad 13%), szczególnie Ukraińcy. W przypadku turystów te proporcje ulegają zmianie: nadal dominują Niemcy (5,3 mln), ale niewiele mniej jest turystów przyjeżdżających zza wschodniej granicy (4,4 mln). Turyści z krajów „starej” UE, poza Niemcami, to trzecia pod względem liczebności grupa (2,7 mln).

Rysunek 2. Oszacowana liczba przyjazdów ogółem w latach 2011 - 2013 (w mln)

Źródło: badania i oszacowania Activ Group (2013) oraz konsorcjum firm: Activ Group i Instytut Turystyki (2012, 2011).

Rysunek 3. Oszacowana liczba przyjazdów turystów w latach 2011 - 2013 (w mln)

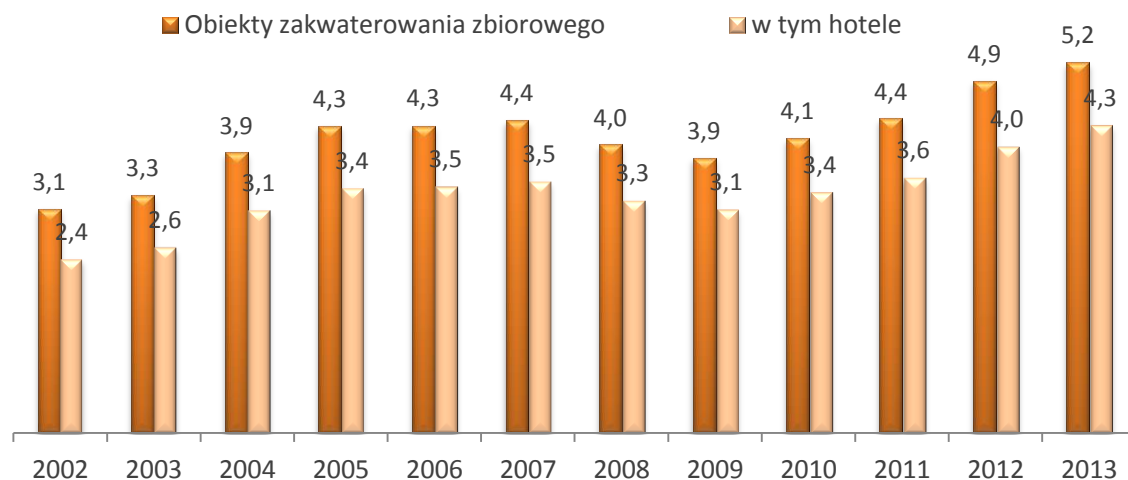

Źródło: badania i oszacowania Activ Group (2013) oraz konsorcjum firm: Activ Group i Instytut Turystyki (2012, 2011)

2. Turyści zagraniczni w bazie noclegowej

Według danych GUS w 2013 roku z obiektów zakwaterowania zbiorowego³ skorzystało 5205 tys. turystów zagranicznych, o 5,4% więcej niż w 2012 roku, a także o ok. 19% więcej niż w przedkryzysowym 2007 roku. Liczba udzielonych noclegów wzrosła o 5,2% do 12,36 mln. Obserwowane tempo wzrostu w roku 2013 (w stosunku do roku 2012) było jednak mniejsze niż tempo wzrostu w roku 2012 (w stosunku do roku 2011). Jednocześnie spadła liczba nocujących w pokojach gościnnych i kwaterach agroturystycznych (o 2,6%) oraz udzielonych w tych obiektach noclegów (o 10,2%). Spadek liczby nocujących to korekta zwyczajki z roku 2012, kiedy to organizowane były mistrzostwa Euro 2012.

³ Od 2010 roku GUS uwzględnia również pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych. Te obiekty mają jednak marginalne znaczenie: w 2013 roku skorzystało z nich 38 tys. turystów zagranicznych, którzy spędzili 110 tys. noclegów; stanowi to odpowiednio 0,73% i 0,9% ogółu. O ile nie zaznaczono inaczej, dla zachowania porównywalności podajemy dane tylko dla obiektów zakwaterowania zbiorowego.

Rysunek 4. Turyści zagraniczni w obiektach zakwaterowania zbiorowego w latach 2002-2013 (w mln)

Źródło: GUS.

Tabela 7. Liczba turystów zagranicznych i liczba noclegów w obiektach noclegowych zakwaterowania zbiorowego w latach 2002-2013 (w tys.)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba korzystających (tys.)												
Obiekty zakwaterowania zbiorowego ogółem	3145	3332	3935	4310	4314	4387	4046	3862	4135	4410	4940	5205
w tym hotele	2447	2612	3132	3443	3460	3537	3268	3141	3384	3593	4022	4322
Liczba udzielonych noclegów (tys.)												
Obiekty zakwaterowania zbiorowego ogółem	7085	7828	9314	10542	10555	10918	10173	9609	10065	10620	11755	12360
w tym hotele	4784	5239	6273	7197	7209	7561	6993	6675	7108	7535	8500	9125

Źródło: GUS.

Do krajów o największym wzroście liczby korzystających z bazy noclegowej należą: przyjeżdżający z tzw. ważnych krajów zamorskich tj. Australii, Japonii, Kanady, Korei (wzrost o 130%), USA (łącznie wzrost z w/w krajów o prawie 17%) oraz nasi sąsiedzi ze wschodu: Rosja, Białoruś i Ukraina (łącznie wzrost o 13,4%). W tej grupie był też największy wzrost w liczbie korzystających (o ponad 100 tys. osób).

Spośród krajów europejskich wyróżniają się ponadto: Rumunia, Norwegia, Turcja,

Szwecja, Niderlandy, Niemcy. W 2013r. widać natomiast silną tendencję spadkową (w stosunku do roku 2012r.) korzystających oraz udzielonych noclegów z krajów europejskich, których reprezentacje piłkarskie rozgrywały w Polsce mecze podczas Euro 2012r. – Włochy, Czechy, Portugalia, Grecja, Hiszpania, Irlandia zanotowały spadki od kilku do nawet prawie 50% korzystających w Polsce z obiektów zakwaterowania zbiorowego w 2013r.

W 2013 r. liczba korzystających z hoteli wzrosła w nieznacznie większym stopniu (wzrost o ok. 7,5 %), niż liczba korzystających z bazy noclegowej ogółem (wzrost o ok. 5,4%).

Tabela 8. Liczba turystów zagranicznych i udzielonych im noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego w 2013 r.

	Korzystający		Udzielone noclegi	
	Liczba (tys.)	Zmiana (%)	Liczba (tys.)	Zmiana (%)
RAZEM	5205,1	5,4	12361,7	5,2
27 UE	3317,1	2,0	8691,3	2,2
15 UE	2836,9	1,9	7828,5	2,3
Austria	65	1,0	124,4	1,6
Belgia	65,4	2,5	134,2	3,0
Dania	84,4	-5,1	194,2	-4,3
Finlandia	57	-7,1	122	-4,7
Francja	201	2,6	403,7	1,5
Grecja	12,8	-23,9	29,9	-18,9
Hiszpania	151,3	-2,5	311,5	-2,5
Niderlandy	120	6,8	254,5	11,8
Niemcy	1289,3	6,3	4485,2	4,6
Irlandia	41,6	-48,7	98,3	-39,7
Luksemburg	3,6	1,8	7,3	-0,2
Portugalia	20,2	-20,6	46	-20,7
Szwecja	129,8	10,0	292	11,6
Wielka Brytania	378	2,9	848,8	3,2
Włochy	217,5	-0,1	476,5	-1,6
Nowa UE	480,2	2,6	862,8	1,1
Bułgaria	12,3	2,5	33,9	-12,0
Cypr	2,5	2,5	5,7	-1,6
Czeska Republika	93,2	-4,5	178	-5,9
Estonia	39,6	5,7	49,7	4,8
Litwa	108,4	2,5	156,6	4,7
Łotwa	62,5	6,6	80,4	9,6
Malta	1,4	-6,6	4,1	-20,9
Rumunia	35,3	16,5	77,5	2,6
Słowacja	54,5	3,9	127	3,4
Słowenia	10,9	4,9	22,1	0,6
Węgry	59,6	0,5	127,8	3,2

Ważne zamorskie	360	16,8	774,8	16,1
Australia	30,8	6,1	66,9	7,3
Japonia	49,2	19,9	98,2	28,4
Kanada	31,5	-4,1	73,2	-1,3
Korea Pd.	33,8	130,0	55,5	115,3
USA	214,7	12,7	481	12,3
Sąsiedzi spoza Schengen	881,3	13,4	1457,3	16,5
Ukraina	270,7	23,4	524	34,4
Białoruś	205,6	25,6	283,6	18,9
Rosja	405	2,7	649,7	4,3
Reszta	646,7	7,4	1438,3	7,9
Norwegia	153,4	15,6	400,1	17,0
Szwajcaria	43,9	6,1	87,6	10,0
Turcja	25,8	11,5	65,1	13,9
Chiny (bez Tajwanu)	38,5	8,3	73,8	11,7
Brazylia	16,7	12,6	38,6	4,1
Indie	14,2	4,8	38,1	11,0
Hong Kong	5,8	36,0	10,1	24,3
Pozostałe	348,4	7,6	724,9	2,4

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2013 roku stwierdzamy wzrost liczby korzystających z bazy noclegowej w 9 województwach i spadek korzystających w aż 7 województwach. Największy wzrost liczby gości – o prawie 1/4 – zanotowało województwo podkarpackie, a ponad 21% wzrostu było w woj. podlaskim. Około 9-10 procentowy wzrost zanotowały woj. lubelskie, małopolskie, zachodniopomorskie i warmińsko-mazurskie.

Wiodące pod względem liczby korzystających z bazy noclegowej są województwa małopolskie i mazowieckie; udział korzystających z bazy noclegowej w tych woj. stanowi ok. 45% w stosunku do całkowitej liczby korzystających z bazy noclegowej w Polsce.

Spadki w liczbie korzystających w 2013r. zanotowały dwa z czterech województw, w których w 2012r. rozgrywane były mecze w ramach Euro 2012 – wielkopolskie (ogólnie największy spadek w całej Polsce: korzystających o ponad 10%, udzielonych noclegów o prawie 9%), dolnośląskie (spadek o odpowiednio: 3,8% i 2%). Warto tu również dodać, że pozostałe dwa województwa, gdzie rozgrywane były mecze Euro 2012, zanotowały w relacji 2013/2012 wzrost, ale znacznie mniejszy niż w 2012/2011 (pomorskie w 2012r. +26%, w 2013r. + 6,5%; mazowieckie w 2012r. +10%, a w 2013r. +7%). Z drugiej strony należy zauważyć, że w roku 2013 dla wszystkich czterech wspomnianych województw, obserwujemy znaczne wzrosty ilości turystów zagranicznych korzystających z bazy noclegowej w stosunku do roku „przed Euro” (2013/2011) – ok. 8% (dolnośląskie) do aż ok. 35% (pomorskie). Można więc przypuszczać, że przynajmniej w części te pozytywne zmiany są wynikiem tzw. „efektu Euro”.

Dość znaczne spadki w liczbie korzystających w 2013r. zanotowały, poza już wspomnianymi, inne województwa – spadek o około 5-7% korzystających (i podobny lub nieco mniejszy udzielonych noclegów) wystąpił w województwach: opolskim, łódzkim, lubuskim, świętokrzyskim.

Tabela 9. Liczba turystów zagranicznych i udzielonych im noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego według województw (tys.)

	Korzystający z noclegów				Udzielone noclegi			
	2011	2012	2013	2013/12 %	2011	2012	2013	2013/12 %
Polska ogółem	4409,6	4940,2	5204,8	5,4	10620,3	11754,6	12361,4	5,2
dolnośląskie	430,7	481,7	463,6	-3,8	1028,1	1120,7	1098,6	-2,0
kujawsko-pomorskie	84,2	90,0	87,0	-3,3	193,3	200,9	176,8	-12,0
lubelskie	97,8	103,7	113,7	9,6	146	151,4	171,5	13,3
lubuskie	176,5	179,4	169,2	-5,7	246,9	256,4	241,6	-5,8
łódzkie	126,6	153,3	146,0	-4,8	267,4	318,5	298,4	-6,3
małopolskie	943,3	1056,3	1165,2	10,3	2175	2443,5	2689,0	10,0
mazowieckie	976,8	1075,9	1150,2	6,9	1740,9	1961,9	2099,0	7,0
opolskie	32,3	34,9	32,3	-7,4	79,9	80,4	73,7	-8,3
podkarpackie	69,9	76,0	94,4	24,2	153,3	146,5	158,0	7,8
podlaskie	90,3	134,6	163,1	21,2	136,4	182,5	207,4	13,6
pomorskie	282,4	356,4	379,2	6,4	720,2	878,4	942,1	7,3
śląskie	274,2	284,8	302,4	6,2	585,4	559,5	590,0	5,5
świętokrzyskie	28,1	29,1	27,4	-5,8	65,5	64,0	62,8	-1,9
warmińsko-mazurskie	152,4	158,4	172,3	8,8	362,1	383,4	395,2	3,1
wielkopolskie	242,3	269,2	240,7	-10,6	485,0	515,3	472,3	-8,3
zachodniopomorskie	401,7	456,6	498,1	9,1	2234,9	2491,3	2685,0	7,8

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

III. CHARAKTERYSTYKA PRZYJAZDÓW TURYSTÓW DO POLSKI W 2013 ROKU

1. Charakterystyka przyjazdów z wybranych krajów

W 2013 roku Polskę najczęściej odwiedzali Niemcy (40% wszystkich wizyt). To od lat najliczniej reprezentowana nacja spośród wszystkich wizytujących nasz kraj obcokrajowców. Spośród niemal 29 mln wizyt Niemców w Polsce, tylko 18% to podróże z co najmniej jednym noclegiem na terenie naszego kraju. Pozostałe wizyty to tzw. odwiedzin jednodniowe, których celem najczęściej są zakupy towarów oraz usług, dokonywane w przygranicznych województwach. Analizując obserwowany okres możemy zauważyć, że po latach 2007 i 2008, kiedy przyjazdy z Niemiec osiągały rekordową ilość ok. 38 mln i 34,6 mln, nastąpił gwałtowny spadek osiągając minimalną wartość 25,7 mln w 2011 roku. Spadek ten, prawdopodobnie spowodowany kryzysem gospodarczym, zahamowany został w kolejnych latach, ale tempo wzrostu było wyraźnie niższe. W roku 2013 liczba przyjazdów z Niemiec wzrosła o 7,9% w stosunku do roku 2012; wzrost ten nie odbiegła od średniej dla całej Unii Europejskiej (7,6%). Wyższy odsetek obserwujemy jeśli chodzi o przyrost ilości wizyt turystów z tego kraju – o 10,2% r/r.

Drugą pod względem liczby przyjazdów do Polski grupą narodową byli Czesi, których ilość odwiedzin w 2013 roku wyniosła 13,4 mln, dając 7% przyrost w stosunku do roku 2012. Wizyty Czechów to prawie 19% wszystkich wizyt obcokrajowców w Polsce, ale podobnie jak Niemcy, Czesi przyjeżdżają do Polski głównie na jeden dzień. Przyjazdy turystów to zaledwie 1,8% wszystkich przyjazdów Czechów, pomimo że ich ilość wzrosła w 2013 r. o 16,5% r/r. Począwszy od 2007 roku liczba wizyt rezydentów Czech w Polsce systematycznie wzrasta, choć nie tak bardzo, jak miało to miejsce na przestrzeni lat 2009-2011, kiedy notowano dwucyfrowe wzrosty na poziomie 12-17%.

Nieco inaczej kształtuje się ruch turystyczny ze strony obywateli Słowacji. Jeszcze dwa lata temu Słowacy byli trzecią pod względem ilości wizyt w Polsce grupą (obecnie wyprzedzają ich Ukraińcy). Ilość wizyt Słowaków w Polsce w 2013 roku szacujemy na 6,7 mln (o 9,2% więcej, niż w roku poprzednim), w tym 125 tys. wizyt turystów (+13,6%). Przyjazdy Słowaków stanowiły ponad 9% całego zagranicznego ruchu przyjazdowego do Polski. Udział przyjazdów typowo turystycznych w całej puli przyjazdów Słowaków stanowił dokładnie taki sam odsetek, jak w przypadku Czechów – 1,8%, co również wskazuje na

bardzo znaczną dominację odwiedzin jednodniowych. Liczba przyjazdów Słowaków do Polski w latach 2007-2010 znacznie rosła (między 17% a 34%) niemal podwajając w tym okresie liczbę wizyt; w 2011 roku nastąpił spadek, a w kolejnych dwóch latach odbicie na poziomie +9%. W 2013 roku ilość wizyt rezydentów Słowacji przekroczyła dwukrotnie ilość z 2007 r.

W 2013 roku obywatele Ukrainy przekroczyli granicę Polski ponad 7,3 miliona razy (12,4% więcej, niż w 2012 r.); przyjazdów typowo turystycznych było 2,1 mln (+7,1%). Daje to trzecie miejsce pod względem wizyt obcokrajowców w Polsce ogółem i drugie pod względem wizyt turystów. Należy zauważyć, że niemal co trzeci przyjazd Ukraińców to przyjazd turystyczny; przyjazdy tego rodzaju stanowiły aż ponad 13% wszystkich przyjazdów turystycznych do Polski. W przypadku rezydentów tego kraju obserwujemy (po spadku w 2008 r.) znaczny dwucyfrowy wzrost, z rekordowym skokiem w latach 2010/2009 – o ponad 30%. Jest to efekt obowiązywania od 1 lipca 2009 r. Umowy o Małym Ruchu Granicznym z Ukrainą. Od 2011 roku przyrost wizyt Ukraińców w Polsce kształtuje się na poziomie 11-16%, na co wpływ miało również złagodzenie polityki wizowej oraz poluzowanie wymagań formalnych dotyczących zatrudniania w Polsce pracowników z tego kraju.

Liczba wizyt Białorusinów to niemal 4 mln w 2013 roku, w tym 1,5 mln przyjazdów turystycznych. W stosunku do roku 2012 obserwujemy niewielkie spadki (-0,3% przyjazdów ogółem, -3,8 przyjazdów turystycznych). Pomimo tego, Białoruś pozostaje jednym z najistotniejszych uczestników w zagranicznym ruchu przyjazdowym do Polski, szczególnie w segmencie wizyt turystycznych (10% wszystkich tego typu przyjazdów). Dynamika wizyt rezydentów Białorusi wykazuje tendencję wzrostową, szczególnie od roku 2010, kiedy to w stosunku do r. 2009 przyrost wyniósł 31%. Kolejne lata (2011-2012) nieco wyhamowały tę tendencję (do +12-15%), a rok 2013 przyniósł stagnację.

W 2013 roku wzrosło znaczenie przyjazdów z Rosji. Otwarcie w lipcu 2012 roku przejścia granicznego z Obwodem Kaliningradzkim w ramach Małego Ruchu Granicznego z Federacją Rosyjską, spowodowało gwałtowny wzrost przepływu Rosjan wizytujących Polskę (głównie w tym regionie), osiągając najwyższe wartości w 2013 roku (3,6 mln. wizyt, z czego 765 tys. turystycznych). Liczba przyjazdów Rosjan do Polski w stosunku do roku 2012 wzrosła aż o 62%⁴, szczególnie w segmencie wizyt jednodniowych. Od roku 2010 systematycznie i dynamicznie wzrasta udział Rosjan w turystyce przyjazdowej do Polski, osiągając najwyższe długookresowe przyrosty.

Litwa to kolejny istotny z punktu widzenia wizyt cudzoziemców kraj. Szacujemy, że w roku 2013 Litwini odbyli do Polski 2,9 mln podróży, z czego 590 tys. turystycznych. Nastąpił wzrost wizyt odwiedzających jednodniowych, co dało przyrost w relacji do 2012 r. o niemal 10%, pomimo spadku przyjazdów turystów o 3,3%. Po otwarciu granic z Litwą w ramach Układu z Schengen w końcówce 2007 roku, przez dwa kolejne lata widoczne było znaczne

⁴ Przyrost przyjazdów rezydentów Rosji dla okresu 2013/2012 w tabeli 7. jest niższy, niż faktyczny z uwagi na zawyżone szacunki przyjazdów z tego kraju w latach ubiegłych.

ożywienie w turystyce pomiędzy Polską, a Litwą, ze wzrostami na poziomie 37%. Od roku 2011, prawdopodobnie w efekcie kryzysu gospodarczego, liczba wizyt Litwinów spadła. Ostatnie dwa lata to ponownie wzrosty, ale już umiarkowane – 8-9%.

Wszyscy bezpośredni sąsiedzi Polski (Niemcy, Czechy, Słowacja, Ukraina, Białoruś, Litwa i Rosja) generowali w 2013 roku ponad 92% ruchu przyjazdowego cudzoziemców oraz ponad 76% - typowo turystycznego (z co najmniej jednym noclegiem na terenie Polski). Większy udział przyjazdów turystycznych notujemy wśród rezydentów krajów bezpośrednio nie sąsiadujących z Polską.

W roku 2013 obserwujemy spadek r/r ilości wizyt turystów z krajów UE, których reprezentacje rozgrywały mecze na terenie Polski podczas Mistrzostw Europy w piłce nożnej - Euro 2012. Szczególnie dotyczy to Irlandii, Portugalii, Grecji, Hiszpanii. Jest to korekta i powrót do trendów sprzed 2012 roku. Na uwagę zasługuje natomiast systematyczny i znaczący wzrost zainteresowania Polską wśród turystów z bogatych krajów azjatyckich, szczególnie Korei Pd, Hong Kongu, Japonii i Chin. Jest to o tyle istotne, że turyści z tych krajów decydują się na stosunkowo długie pobyty, a przy tym wydają na turystykę więcej, niż pozostali.

Tabela 10. Przyjazdy do Polski w latach 2007-2013 r. według głównych grup krajów (w tys.)

Kraj/grupa krajów	Przyjazdy w tys.							13/12	Turyści 2013	13/12
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	%		%
Ogółem	66 208	59 935	53 845	58 340	60 745	66 450	72 310	8,8	15 800	6,8
27 krajów UE	53 910	51 910	45 350	47 385	48 285	51 905	55 860	7,6	9 850	7,6
15 krajów UE	40 825	37 205	28 545	28 540	28 470	29 640	31 890	7,6	8 015	8,6
Niemcy	38 103	34 630	26 070	25 860	25 740	26 780	28 900	7,9	5 280	10,2
Wlk. Brytania	548	555	500	540	500	530	620	17,0	570	16,3
Niderlandy	363	355	335	370	390	390	400	2,6	365	2,8
Austria	318	320	325	345	355	350	355	1,4	325	3,2
Włochy	327	275	255	285	315	320	335	4,7	310	5,1
Francja	258	240	240	260	280	290	310	6,9	275	10,0
Szwecja	222	210	190	195	185	205	205	0,0	185	2,8
Dania	150	130	120	125	110	110	140	27,3	120	33,3
Belgia	115	110	110	125	130	140	130	-7,1	110	-8,3
Hiszpania	119	110	130	145	155	160	225	40,6	215	43,3
Irlandia	119	90	80	80	85	120	95	-20,8	90	-14,3
Finlandia	82	80	75	90	95	95	95	0,0	90	-5,3
Portugalia	71	70	70	75	70	80	45	-43,8	45	-43,8
Grecja	25	30	45	35	40	55	30	-45,4	30	-45,4
Luksemburg	5	0	0	10	20	15	5	-66,7	5	-66,7
Nowa UE	13 085	14 705	16 805	18 845	19 815	22 265	23 970	7,7	1 835	3,7

Czechy	7 290	7 820	8 180	9 240	10 840	12 510	13 380	7,0	245	16,5
Słowacja	3 210	3 740	5 040	6 010	5 620	6 160	6 725	9,2	125	13,6
Litwa	1 392	1 930	2 640	2 690	2 420	2 630	2 890	9,9	590	-3,3
Łotwa	485	540	390	350	360	390	365	-6,4	330	-1,5
Węgry	273	255	225	220	230	225	245	8,9	220	10,0
Estonia	236	185	130	115	120	115	120	4,3	110	4,8
Rumunia	99	120	90	120	120	125	135	8,0	105	5,0
Bułgaria	73	95	85	80	85	90	90	0,0	80	0,0
Słowenia	25	20	20	20	20	20	20	0,0	20	0,0
Sąsiedzi spoza Schengen	10 931	6 740	7 390	9 650	11 130	13 090	14 850	13,4	4 405	4,4
Ukraina	5 444	3 320	3 820	5 030	5 830	6 520	7 330	12,4	2 110	7,1
Białoruś	3 861	2 130	2 360	3 090	3 450	3 960	3 950	-0,3	1 530	-3,8
Rosja	1 626	1 290	1 210	1 530	1 850	2 610	3 570	36,8	765	15,9
Ważne zamorskie	568	500	405	490	495	535	575	7,5	555	8,8
USA	331	270	230	265	270	290	310	6,9	295	9,3
Kanada	78	80	68	75	80	90	80	-11,1	80	-11,1
Korea Pd.	64	63	35	35	35	40	65	62,5	60	71,4
Japonia	48	42	35	60	45	40	45	12,5	45	12,5
Australia	47	45	37	55	65	75	75	0,0	75	0,0
Reszta świata	799	785	700	815	835	920	1 025	11,4	990	9,4
Norwegia	142	145	120	120	110	130	190	46,2	170	30,8
Szwajcaria	59	65	60	60	60	60	65	8,3	65	8,3
Turcja	51	55	55	70	85	105	120	14,3	115	9,5
Inne	547	520	465	565	580	625	650	4,0	640	4,9

Uwaga: Przytoczone w tabeli dane w kolumnach „przyjazdy” dotyczą wszystkich przyjazdów cudzoziemców do Polski. Obejmują zarówno gości jednodniowych, jak i turystów, czyli tych cudzoziemców, którzy spędzili w Polsce co najmniej jedną noc, lecz nie pozostawali dłużej niż rok. Oszacowania dotyczące przyjazdów turystów znajdują się w dwóch ostatnich kolumnach.

Źródło: badania i oszacowania Activ Group 2013 r., konsorcjum firm: Activ Group i Instytut Turystyki 2011-2012r. oraz Instytut Turystyki 2007-2010 r.

2. Cele przyjazdów

W 2013 roku struktura celów pobytu nieznacznie się zmieniła. Największą różnicę, a jednocześnie spadek o 3 pkt. proc. odnotował udział przyjazdów biznesowych. Więcej zmian występuje w przypadku poszczególnych krajów lub grup krajów. W grupie krajów „starej Unii” (poza Niemcami) widzimy dwukrotny wzrost udziału przyjazdów w celach zdrowotnych i spadek – typowo turystycznych (to jedyna grupa krajów, która odnotowała spadek w tej kategorii). Kraje „nowej Unii” znacznie ograniczyły przyjazdy tranzytowe, za to wzrósł udział prywatnych przyjazdów szkoleniowych oraz do pracy dorywczej.

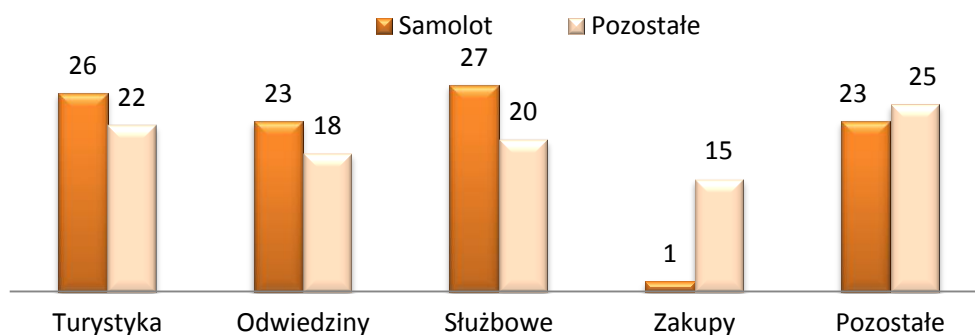
Tabela 11. Cele przyjazdów

Cele przyjazdów (%)	Ogółem	Niemcy	14 UE	Nowe kraje UE	Rosja Białoruś Ukraina	Główne zamorskie
Turystyka: wakacje, zwiedzanie itp.	22	27	26	19	10	24
Odwiedziny krewnych lub znajomych	19	21	22	13	13	32
Cele zdrowotne	7	12	8	2	1	2
Sprawy zawodowe lub służbowe	23	20	25	41	20	18
Prywatne przyjazdy szkoleniowe	2	3	1	7	1	1
Dorywcza praca	2	1	1	4	3	1
Zakupy na własne potrzeby	12	3	3	3	40	0
Cele religijne	1	1	2	1	0	5
Odwiedziny miejsca pochodzenia	3	4	3	0	0	12
Tranzyt	5	4	3	6	9	2
Inne cele	4	4	6	4	3	3

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

Niemcy nieco zwiększyli wizyty typowo turystyczne i w celach zdrowotnych, rzadziej bywają w Polsce biznesowo. Spadek udziału „innych celów” wśród Europejczyków należy wiązać z korektą ich zwiększonego udziału w ub.r. wynikającego z uczestnictwa w EURO 2012. W grupie naszych wschodnich sąsiadów widać wzrost przyjazdów na zakupy, co jest efektem otwarcia małego ruchu granicznego z Obwodem Kaliningradzkim.

Rysunek 5. Zróżnicowanie celów pobytu wg środka transportu (%)

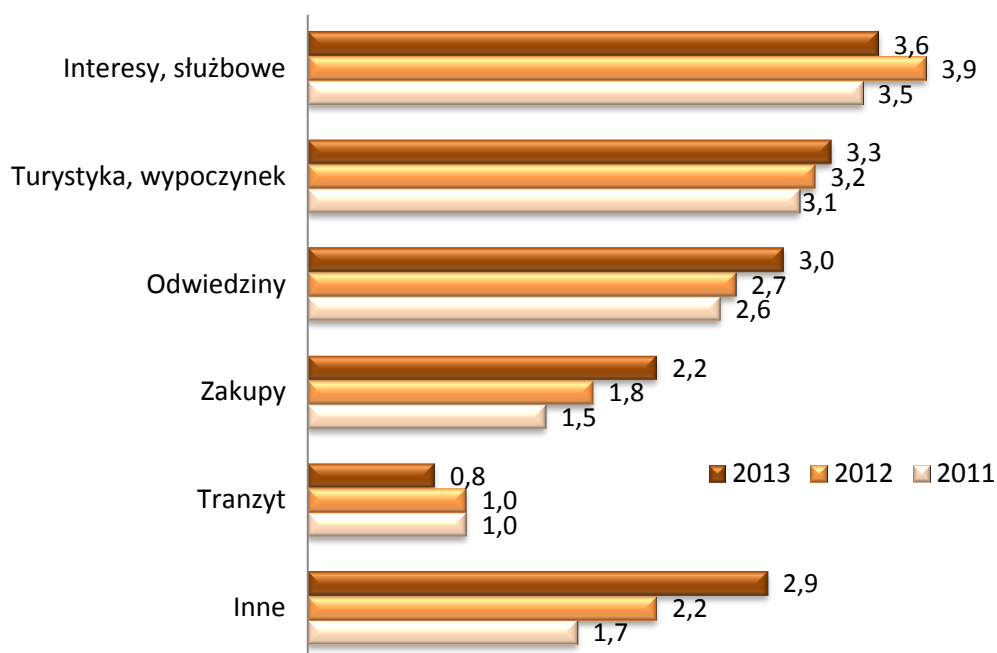

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

Typowa turystyka występuje częściej wśród tych, którzy korzystali z transportu lotniczego, choć jej udział maleje. Nieco częściej, niż w 2012 roku samolotem podróżowały osoby przyjeżdżające w odwiedziny.

Jeśli wielkość poszczególnych segmentów podróży wyrazimy w liczbach bezwzględnych, to w większości wzrastają one mniej więcej proporcjonalnie do wzrostu liczby przyjazdów turystów ogółem. Szacujemy, że dominujący segment przyjazdów służbowych i w interesach zmalował do poziomu z 2011 roku - około 3,6 mln wizyt. Liczba wizyt turystyczno-wypoczynkowych wzrosła do ok. 3,3 mln. Ostatnie trzy lata cechuje dynamiczny rozwój turystyki zakupowej (sięgając 2,2 mln w 2013 r.). Segment turystyki rodzinno-towarzyskiej (ok. 3,0 mln) również rośnie zgodnie ze wzrostem ogólnej liczby turystów. Liczba przejazdów tranzytowych (z noclegiem w Polsce), jak się wydaje, spadła (do poziomu ok. 0,8 mln).

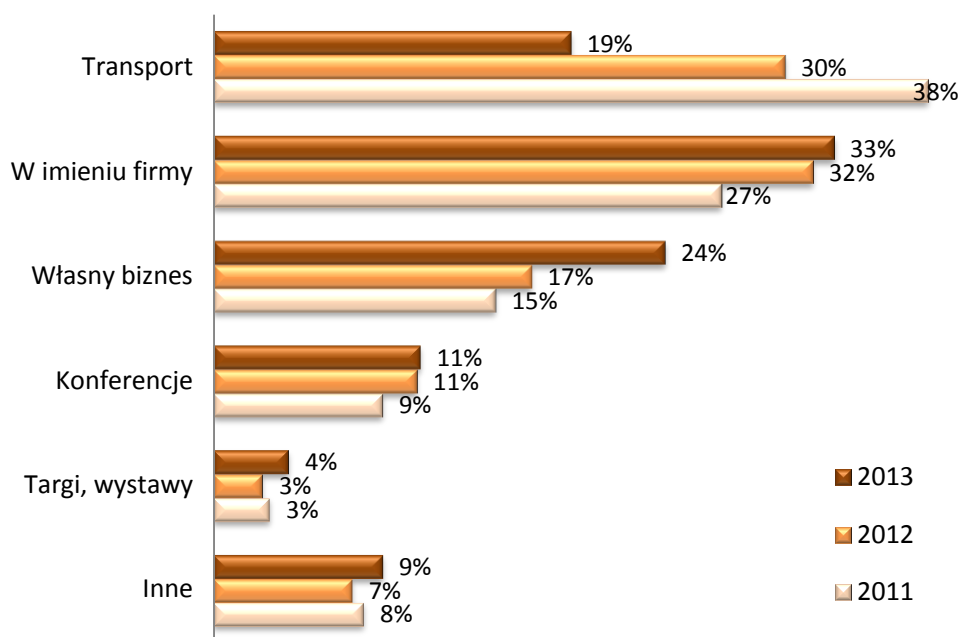
Rysunek 6. Przyjazdy turystów do Polski według podstawowych celów pobytu (oszacowania w mln)

Źródło: badania i oszacowania Activ Group (2013) oraz konsorcjum firm: Activ Group i Instytut Turystyki (2012, 2011).

W 2013 roku, podobnie jak w poprzednim roku, w grupie przyjazdów służbowych dominowały podróże delegacyjne (związane z prowadzeniem interesów w imieniu firmy i własnym - odpowiednio 33% i 24%). Natomiast znacznie spadły udziały związane z obsługą transportu (chodzi tu głównie o przewóz towarów) z 38% w roku 2011 i 30% w roku 2012 do 19% w 2013 r. Wielkość segmentu kongresowo-konferencyjno-targowego szacowana jest na 17%. Wzrost ten jest największy w grupie krajów pozaeuropejskich, ale też w Niemczech.

Rysunek 7. Struktura przyjazdów w interesach (%)

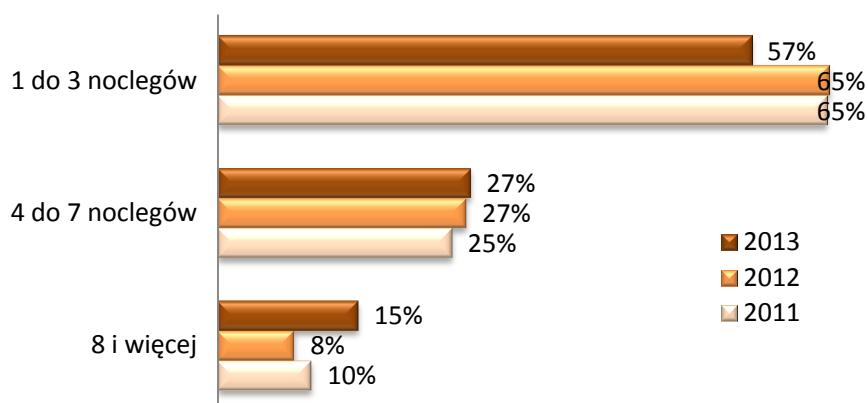

Źródło: badania i oszacowania Activ Group (2013), konsorcjum firm: Activ Group i Instytut Turystyki (2012, 2011).

3. Długość pobytu

W 2013 roku średnia długość pobytu turystów w Polsce znacznie wzrosła i wyniosła 4,5 noclegu (wobec 3,8 w 2012 r.). Stało się to głównie za sprawą wzrostu udziału przyjazdów długich – powyżej 8 dni.

Rysunek 8. Długość pobytu (%)

Źródło: badania i oszacowania Activ Group (2013) oraz konsorcjum firm: Activ Group i Instytut Turystyki (2012, 2011).

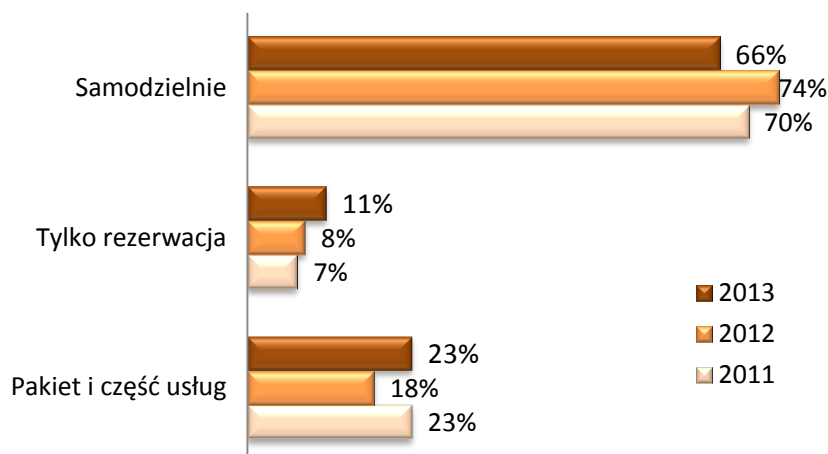
Reguła, że przyjazdy drogą lotniczą wiążą się z dłuższym pobytem w Polsce potwierdziła się i tym razem (5,94 noclegu – wobec 3,35 w przypadku przyjazdów drogą lądową). Najkrócej

przebywali w Polsce sąsiedzi ze wschodu (2,3 noclegu), a zwłaszcza turyści z nowych krajów Unii (2,2 noclegu).

4. Organizacja podróży

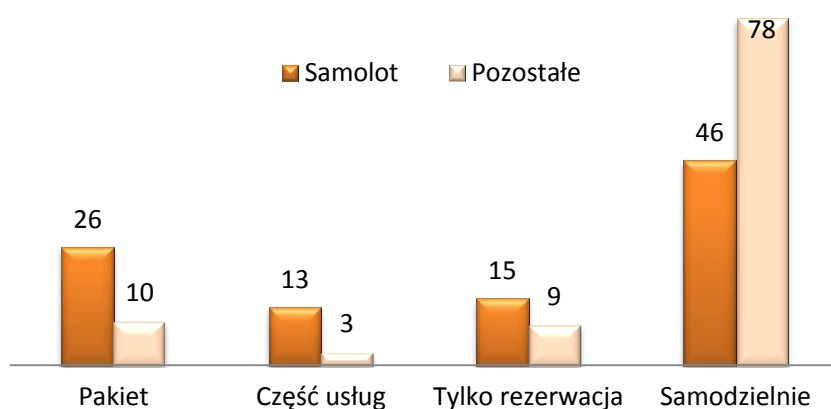
Ogółem, jak szacujemy, w ciągu 2013 roku pakiet lub część usług wykupiło około 23% turystów (powrót do tendencji sprzed EURO 2012). W efekcie dwie trzecie turystów przyjechało do nas w sposób samodzielnie zorganizowany. Ten sposób organizacji jest mniej popularny, niż rok temu. Udział wykupujących pakiety był, tak jak rok wcześniej, zdecydowanie największy wśród turystów z krajów pozaeuropejskich (ok. 40%) i stosunkowo duży wśród turystów z krajów „starej” Unii (ok. 32%). Jednak w przypadku tych krajów stwierdzamy ponowny wzrost liczby korzystających z pełnych pakietów.

Rysunek 9. Organizacja przyjazdu (%)

Źródło: badania i oszacowania Activ Group (2013) oraz konsorcjum firm: Activ Group i Instytut Turystyki (2012, 2011).

Rysunek 10. Zróżnicowanie sposobu organizacji podróży według środka transportu (%)

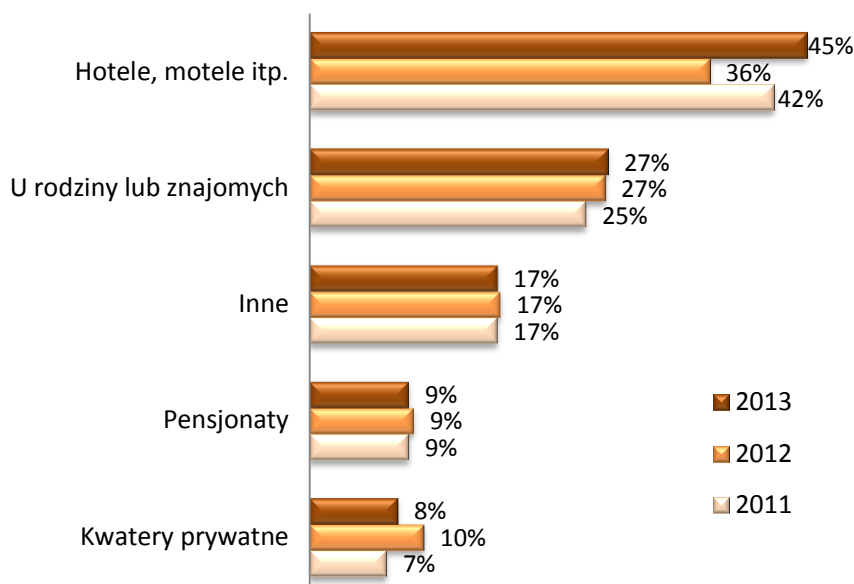
Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

Podróżujący drogą lotniczą częściej, niż pozostali, korzystają z różnych form pośrednictwa w organizacji przyjazdu. Przyjazdów samodzielnych było wśród podróżujących samolotem 46%, a wśród podróżujących drogą lądową – 78%.

5. Miejsca noclegów

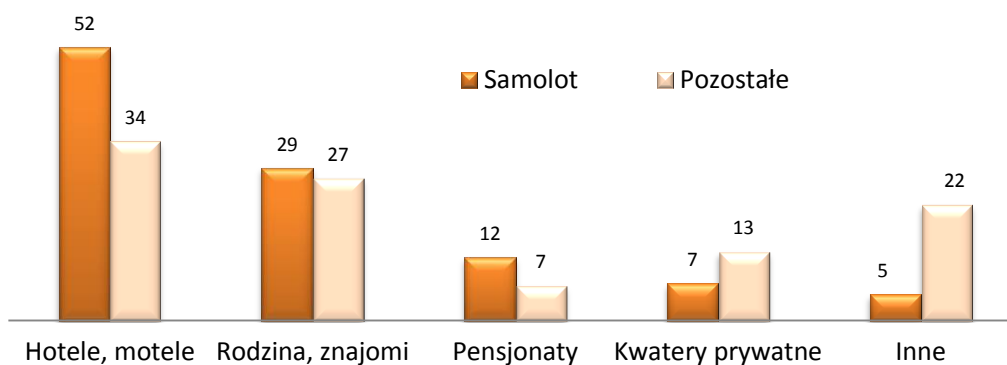
Z noclegów w obiektach typu hotelowego korzystało ogółem 45% turystów. Oznacza to pokaźny wzrost. Warto odnotowania jest wzrost zainteresowania noclegami w obiektach hotelowych wśród obywateli „nowych” krajów UE oraz naszych wschodnich sąsiadów. Z bazy typu hotelowego korzystało blisko 52% przybywających do Polski drogą lotniczą.

Rysunek 11. Miejsca noclegów (%)

Źródło: badania i oszacowania Activ Group (2013) oraz konsorcjum firm: Activ Group i Instytut Turystyki (2012, 2011).

Rysunek 12. Zróżnicowanie wykorzystywanej bazy noclegowej według środka transportu (%)

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

6. Rozmieszczenie terytorialne zagranicznego ruchu turystycznego w Polsce

W 2013 r. do najczęściej odwiedzanych województw należały: małopolskie (17,5%), dolnośląskie (15%), pomorskie (12%), zachodniopomorskie (11%) i mazowieckie (9%).

Oszacowane na cały rok 2013 liczby wizyt w najliczniej odwiedzanych województwach przedstawiają się następująco:

- małopolskie – 2,5 mln,
- dolnośląskie – 2,2 mln,
- pomorskie – 1,7 mln,
- zachodniopomorskie – 1,6 mln,
- mazowieckie – 1,3 mln.

Nie zmieniła się charakterystyczna cecha turystyki przyjazdowej do Polski, polegająca na znacznym odsetku wielokrotnych wizyt. Ok. 31% badanych odwiedziło Polskę jedynie raz w ciągu 12 miesięcy, a ok. 34% było u nas pięć lub więcej razy. W przypadku sąsiadów ze wschodu odsetek ten wyniósł aż 69%.

7. Charakterystyka demograficzna

W strukturze demograficznej turystów odwiedzających Polskę w 2013 roku stwierdzamy nieznaczne zmiany w przypadku udziału osób deklarujących polskie pochodzenie (wzrost o 3 pkt proc. do 22%)⁵. Największy odsetek turystów polonijnych stwierdzamy w grupie krajów starej Unii i to ta grupa notuje największe przyrosty, dalej w grupie „główne zamorskie” (głównie Stany Zjednoczone i Kanada); niewiele mniejszy odsetek turystów polonijnych to przyjezdni ze wschodu („karta Polaka”).

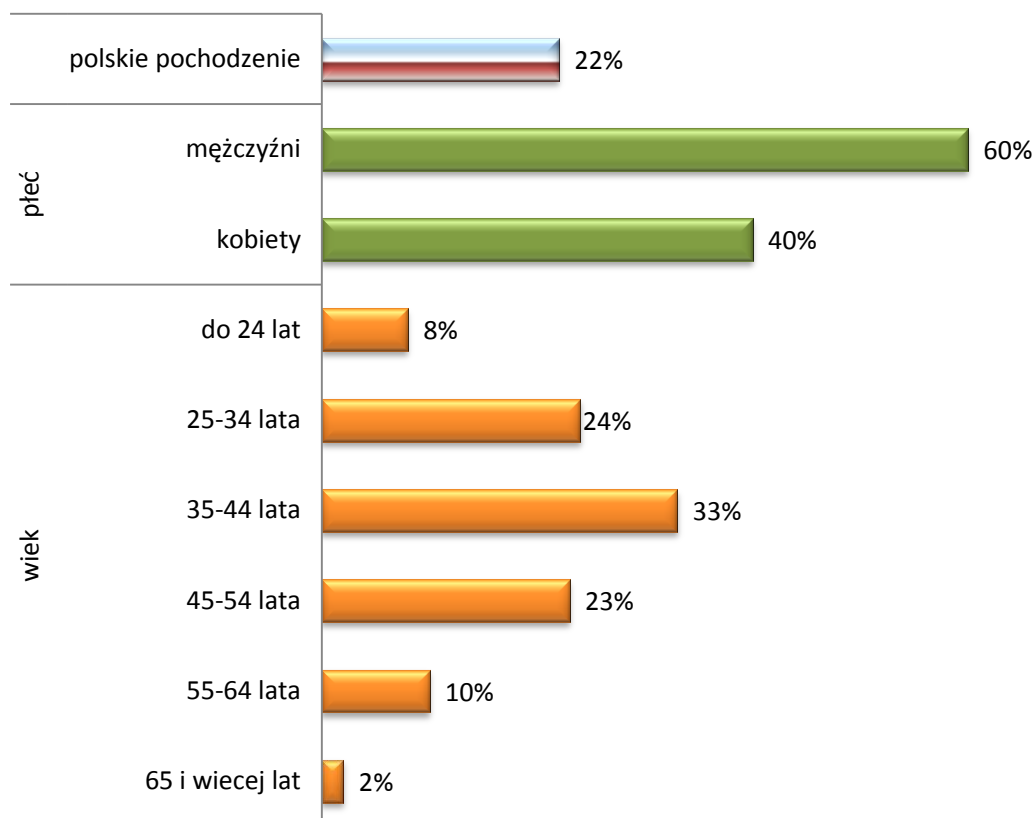
Jeśli zaś idzie o wiek, udział osób w wieku od 25 do 34 lat, pozostał na zbliżonym poziomie (ok. 24%, podobnie jak w przypadku grupy wieku 45-54 lata: 23%). Największy udział odnotowano dla osób w wieku 35-44 lata (ok. 33%), co daje jednak 4 punkty procentowe mniej, niż w roku 2012. Zwiększył się udział osób najmłodszych – do 24 lat oraz z grupy wiekowej 55-64 lata o ok. 2 pkt. proc. dla obu grup. Wzrost udziału osób młodszych wiążemy ze wzrostem popularności organizowanych w Polsce festiwali i koncertów muzycznych oraz podobnych imprez.

Struktura wg płci pozostaje podobna - 60% do 40% na korzyść mężczyzn, co oznacza mały spadek udziału mężczyzn (o 3 pkt. proc) w stosunku do roku 2012. Spadek udziału mężczyzn

⁵ Jest to efekt wzrostu poziomu migracji obywateli polskich, którzy zamieszkując na stałe inne kraje, stają się ich rezydentami. Zgodnie z przyjętą metodologią osoby te klasyfikowane są jako turyści zagraniczni.

oraz liczby osób w wieku 35-45 lat to korekta po roku 2012 będącym rokiem organizacji mistrzostw Euro 2012.

Rysunek 13. Struktura wieku i płci turystów zagranicznych w 2013 roku

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

IV. SEGMENTY RYNKU W 2013 ROKU

1. Uwagi ogólne

Segmentacja to podział rynku na jednorodne grupy posiadające wspólne cechy, które pozwalają zróżnicować grupy z perspektywy tych cech, które są interesujące. Poznanie i wyodrębnienie segmentów pozwoli w sposób właściwy dostosować warunki rynku turystycznego do potrzeb poszczególnych grup odbiorców.

Badania przyjazdowej turystyki do Polski w znacznej mierze koncentrują się na poznaniu celów wizyt turystów, jako najistotniejszej zmiennej (zmiennej niezależnej) determinującej pozostałe cechy przyjazdów. Kolejną istotną informacją - z punktu widzenia przychodów z turystyki, jest wielkość wydatków, jakie ponoszą odwiedzający Polskę obcokrajowcy. Te dwie kategorie są kluczowymi cechami różnicującymi poszczególne segmenty rynku turystyki przyjazdowej. Są one wsparte takimi zmiennymi, jak: cechy demograficzne, długość pobytu, kraj pochodzenia turysty.

Dotychczas prowadzone badania turystyki przyjazdowej do Polski w oparciu o analogiczny kwestionariusz pozwoliły na wyodrębnienie kilku najważniejszych grup nabywców produktów turystycznych. Są to osoby podróżujące w celach:

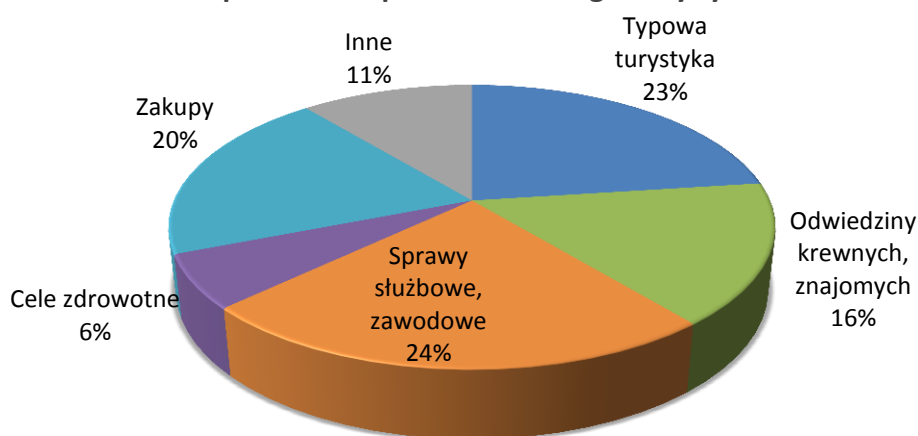
- ✓ typowo turystycznych,
- ✓ służbowych, zawodowych, w interesach, ze szczególnym uwzględnieniem udziału w konferencjach i kongresach,
- ✓ odwiedzin rodzin lub znajomych,
- ✓ dokonania zakupów,
- ✓ zdrowotnych,
- ✓ osoby podróżujące tranzytem i przyjeżdżające w celach religijnych.

Poniższa analiza dotyczy pierwszych pięciu (najistotniejszych z punktu widzenia rynku) odbiorców usług turystycznych. Warto zaznaczyć, że przyjazdy w tych celach stanowiły 83% wszystkich przyjazdów, a wydatki związane z nimi – 89%.

Oszacowanie łącznych wydatków poniesionych przez turystów w związku z przyjazdem do Polski, zarówno przed, jak i w trakcie podróży, uwzględniające liczebności analizowanych segmentów pokazuje, że najbardziej znaczącymi segmentami z ekonomicznego punktu widzenia są: podróże podejmowane w celach typowo turystycznych (wypoczynek, rekreacja,

wakacje, zwiedzanie), zakupy oraz wizyty w celach służbowych, zawodowych, związanych z załatwianiem interesów (w tym kongresy i konferencje). W 2013 r. w związku z dynamicznie rozwijającym się segmentem turystyki zakupowej, nastąpiła zmiana udziałów poszczególnych kategorii w puli przychodów z turystyki. Przychody z segmentu typowo turystycznego utrzymały dominującą pozycję i przy nieznacznym zwiększeniu udziału dały 23% wpływów. Podobnie wyniosły przychody z segmentu wizyt biznesowych (24%), choć spadły dość istotnie (o prawie 5 pkt. proc. w stosunku do 2012 r.), na czym zaważył spadek wizyt w interesach (częściowo będący korektą po przyrostach w 2012 roku w związku z organizacją Euro 2012) oraz obniżenie poziomu wydatków. Największy wartościowo przyrost dotyczy segmentu turystyki zakupowej, którego udział (20%) zwiększył się r/r o aż 4,5 punktów procentowych. Wpływ na to miało nie tylko zwiększenie ilości przyjazdów w tym celu, ale również wzrost wydatków. Na uwagę zasługuje stale rosnący segment ogólnie pojętej turystyki zdrowotnej, związanej z branżą medyczną, uzdrowiskową, w tym również z obszaru medycyny estetycznej i kosmetologii. Wielkość tego rynku rośnie od dwóch lat dając najwyższe procentowe przyrosty.

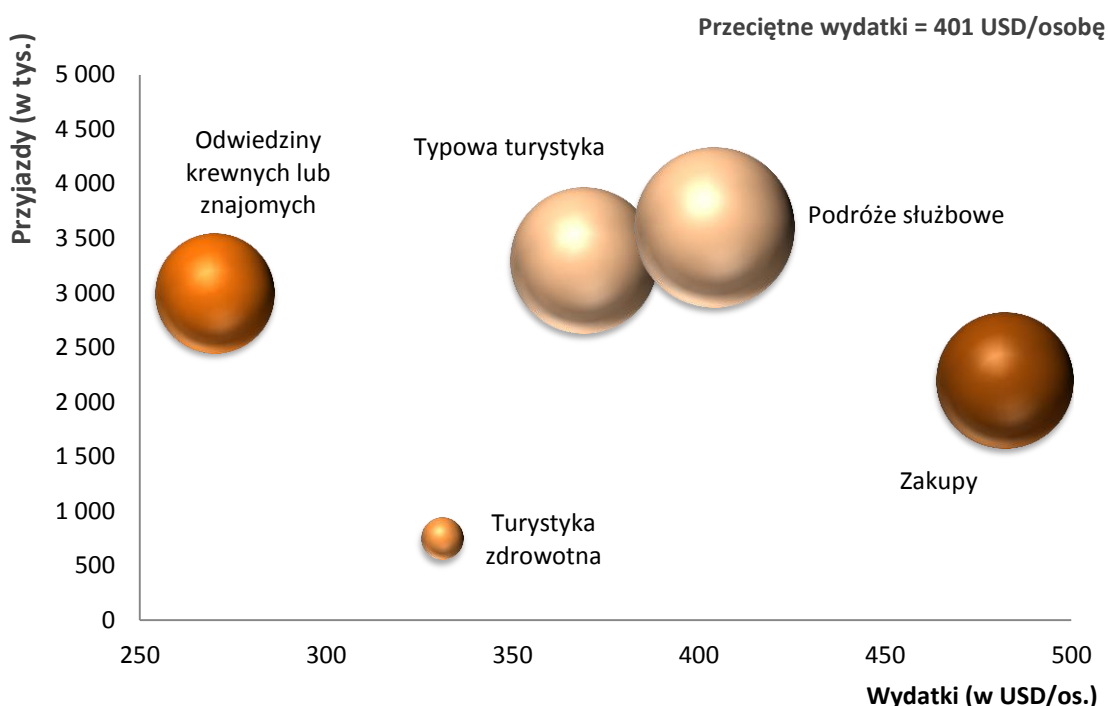
Rysunek 14. Struktura łącznych wydatków poniesionych przez turystów w 2013 roku w podziale na podstawowe segmenty rynku

Źródło: Szacunki Activ Group, 2013 r.

Analizując znaczenie poszczególnych segmentów w turystyce przyjazdowej do Polski, warto zauważyć, że pomimo spadku znaczenia przyjazdów w interesach, ten segment wciąż jest najbardziej znaczący. Kolejnym najważniejszym, co ciekawe - zbliżonym pod względem udziału w rynku, poziomu wydatków i liczby przyjazdów do grupy podróży w interesach, jest segment typowej turystyki. Nieco odmienny charakter ma segment przyjazdów w celach dokonania zakupów – trzeci pod względem znaczenia. Jego cechy to przede wszystkim stosunkowo wysokie wydatki. Segment odwiedzających rodzinę lub znajomych to dość liczna, ale „niskobudżetowa” grupa.

Rysunek 15. Znaczenie najważniejszych segmentów rynku turystyki przyjazdowej do Polski

Źródło: oszacowania własne na podstawie badań Activ Group.

Niemcy są najbardziej znaczącym rynkiem w turystyce przyjazdowej; od lat tworzą odrębny segment (1/3 całego rynku) charakteryzujący się najwyższą frekwencją wizyt turystów, pomimo przeciętnych wydatków pozostających poniżej średniej.

Drugi w kolejności segment tworzą wschodni sąsiedzi Polski – Ukraina, Rosja i Białoruś (ok 42% rynku). W 2013 roku wygenerował on najwyższe przyrosty procentowe, głównie za sprawą Rosjan, którzy znacznie liczniej, niż w 2012 roku, odwiedzali Polskę pozostawiając w naszym kraju więcej pieniędzy (szczególnie na zakupy), ale też za sprawą zwiększonych wydatków całej grupy. Niezmiennie jednak, najważniejszym krajem w segmencie „wschodnim” jest Ukraina, która sama generuje 20% przychodów z turystyki. Warto zauważyć, że jeśli chodzi o globalne wpływy do budżetu, znaczenie tej grupy krajów jest znacznie większe, niż w przypadku przychodów typowo turystycznych, ponieważ przynosi ona dodatkowo znaczne wpływy z wydatków odwiedzających jednodniowych, w tym zestawieniu nie ujętych. Odwiedzający jednodniowi z Rosji, Białorusi i Ukrainy byli w 2013 roku najliczniej reprezentowani, ponadto wykazali najwyższe wzrosty wydatków.

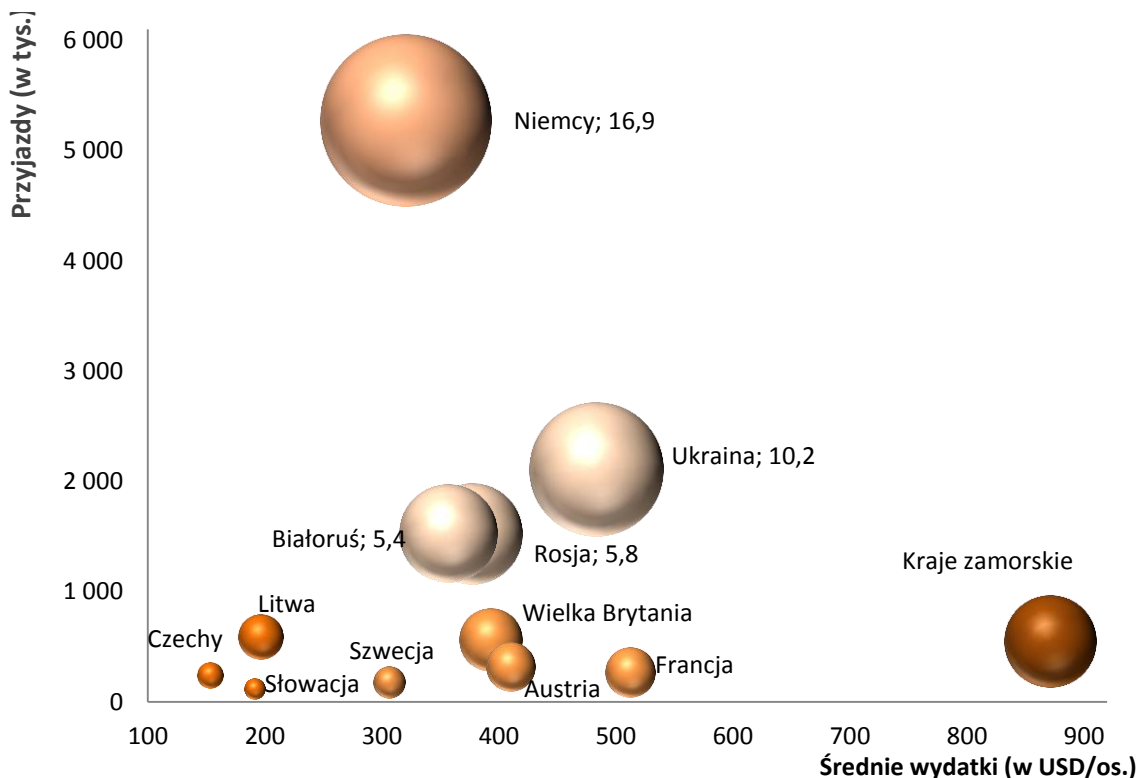
Trzeci segment to kraje tzw. „starej” UE, ze szczególnym uwzględnieniem Wielkiej Brytanii, Francji, Austrii i Szwecji (te cztery kraje to 11% rynku). Charakterystyczne dla tego segmentu są wydatki na poziomie średniej oraz stabilny, niewielki wzrost liczby wizyt

turystów. Ta grupa generuje przychody głównie od osób przyjeżdżających do Polski na co najmniej 2 dni. Odwiedzających jednodniowych jest niewielu.

Czwarty segment – kraje „nowej” UE, głównie nasi sąsiedzi – Litwa, Czechy i Słowacja, to segment o stosunkowo niskich wydatkach, poniżej połowy średniej i umiarkowanej liczbie wizyt. Jego główne kraje pozwalają uzyskać ok 5% przychodów od turystów. Wspierane są, choć w mniejszym stopniu, wpływami od odwiedzających jednodniowych.

Wybrane kraje zamorskie (USA, Kanada, Japonia, Australia, Korea Pd) to odrębny, mały segment rynku, który jednak w 2013 roku wykazał się dużą dynamiką przyrostu liczby turystów o prawie 9%. To grupa krajów, których rezydenci przyjeżdżają do Polski niemal wyłącznie turystycznie, pozostają dwukrotnie dłużej, niż wynosi średnia, a ich wydatki dwukrotnie przekraczają przeciętne. Tak więc, pomimo niewielkiej liczebności turystów w tym segmencie, stanowi ona aż 10% rynku.

Rysunek 16. Znaczenie najważniejszych rynków w turystyce przyjazdowej ogółem

Źródło: oszacowania własne na podstawie badań Activ Group.

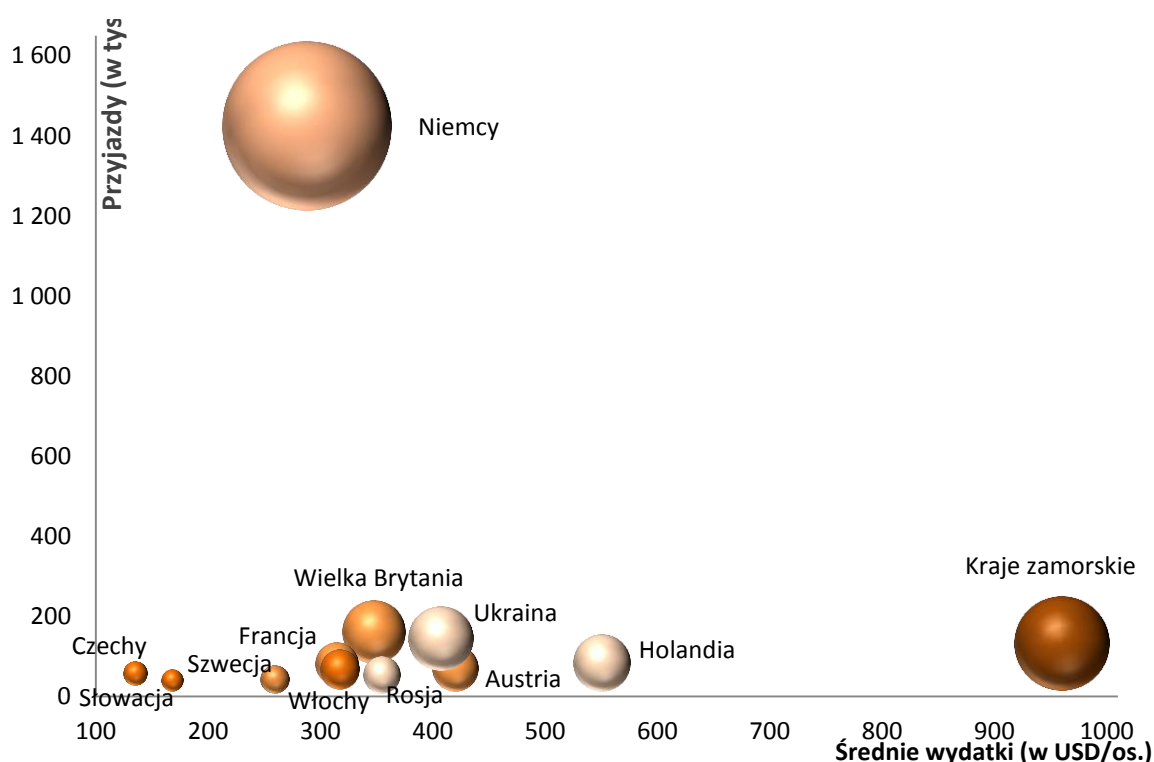
2. Przyjazdy w celach turystycznych

Kategorię tę tworzą przyjazdy w celach typowo turystyczno-wypoczynkowych oraz wizyty w celu odwiedzin miejsca pochodzenia.

Zdecydowanie najistotniejszym rynkiem w tej grupie jest są Niemcy - 43% udziału. Wynika to głównie z liczby turystów niemieckich odwiedzających nasz kraj w celach typowo turystycznych, pomimo wydatków kształtujących się znacznie poniżej średniej dla tego segmentu.

Ważna z punktu widzenia przychodów jest grupa krajów zamorskich, których rezydenci, odwrotnie, niż Niemcy – ponoszą wydatki ponad dwukrotnie wyższe od przeciętnych, co przy również zwiększonym czasie pobytu daje dwukrotnie wyższe przychody w przeliczeniu na jednego turystę. Kraje zamorskie w segmencie typowej turystyki generują 13% przychodów.

Rysunek 17. Znaczenie najważniejszych rynków w segmencie typowej turystyki

Źródło: oszacowania własne na podstawie badań Activ Group.

Ukraina, Wielka Brytania i Holandia to podobnej wielkości rynki (odpowiednio 6,2%, 5,9% i 4,8%), na których wielkość wpływają nieco inne czynniki: dla Holandii wyższe wydatki przy mniejszej liczbie turystów, dla Wielkiej Brytanii z kolei wydatki poniżej średniej kompensuje zwiększony ruch turystyczny. Na uwagę zasługuje wielkość wydatków Ukraińców, która kształtuje się na poziomie średniej; wydatki ukraińskich turystów często przekraczają wielkością te ponoszone przez mieszkańców bogatszych krajów UE i Rosji.

Najmniej kosztów na podróżowanie po Polsce ponoszą rezydenci Czech i Słowacji, którzy pomimo bliskiego sąsiedztwa, nie są mocno zainteresowani zwiedzaniem naszego kraju – oba rynki to zaledwie 1,5% wpływów.

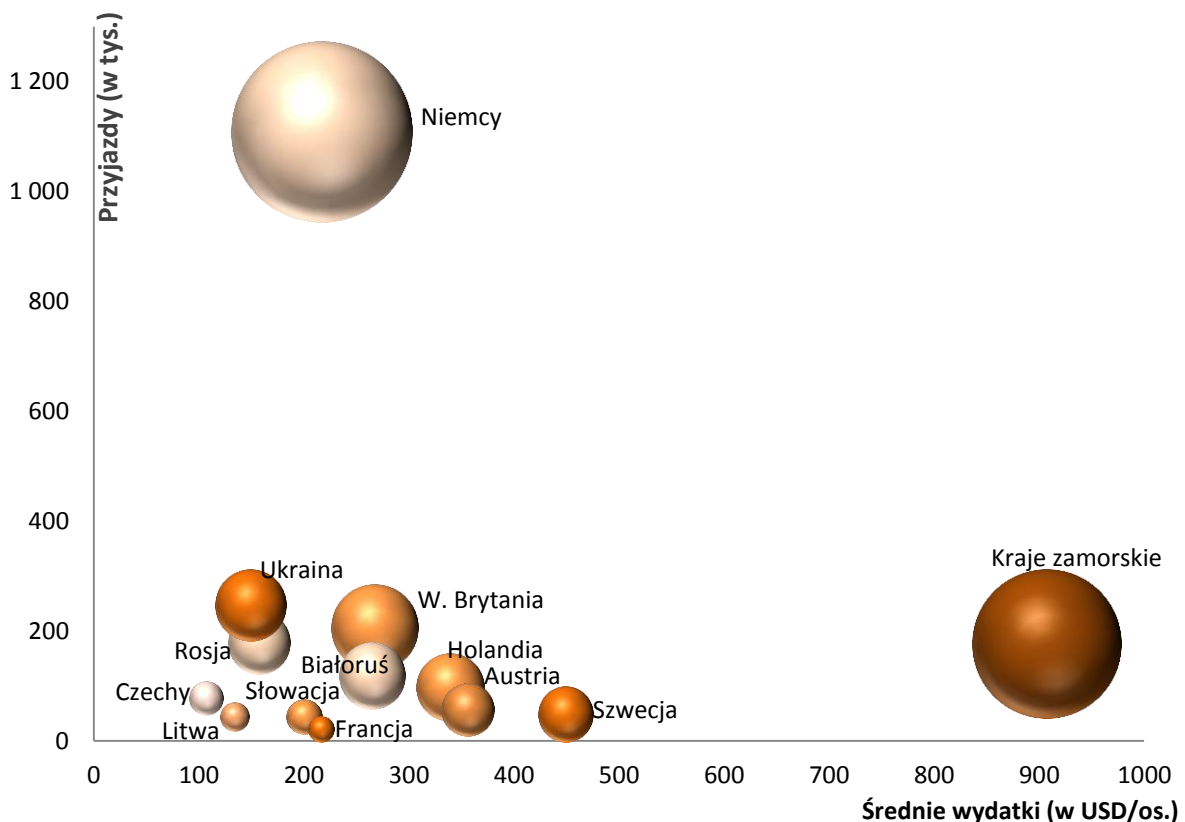
3. Wizyty u krewnych lub znajomych

W segmencie odwiedzin krewnych i znajomych, podobnie jak w przypadku wizyt turystycznych, kluczową rolę odgrywają Niemcy, którzy generują 36% wpływów budżetowych w tym segmencie. Dzieje się tak za sprawą licznych wizyt, a nie znaczących wydatków.

Na drugiej pozycji znajdują się wybrane kraje zamorskie, które w tym wypadku ponoszą nawet trzykrotnie większe wydatki, niż przeciętnie, zasilając znacznie budżet (prawie ¼ wpływów w tym segmencie). Te dwie grupy krajów stanowią ponad 60% rynku przyjazdów w odwiedziny.

Na uwagę zasługuje Wielka Brytania, której znaczenie w tym segmencie zwiększają wizyty polskiego pochodzenia rezydentów tego kraju. Udział Wielkiej Brytanii w segmencie odwiedzin to 8%. Około 5% udział mają ponadto rynki: Rosja, Holandia Ukraina.

Rysunek 18. Znaczenie najważniejszych rynków w segmencie odwiedzających krewnych i znajomych

Źródło: oszacowania własne na podstawie badań Activ Group.

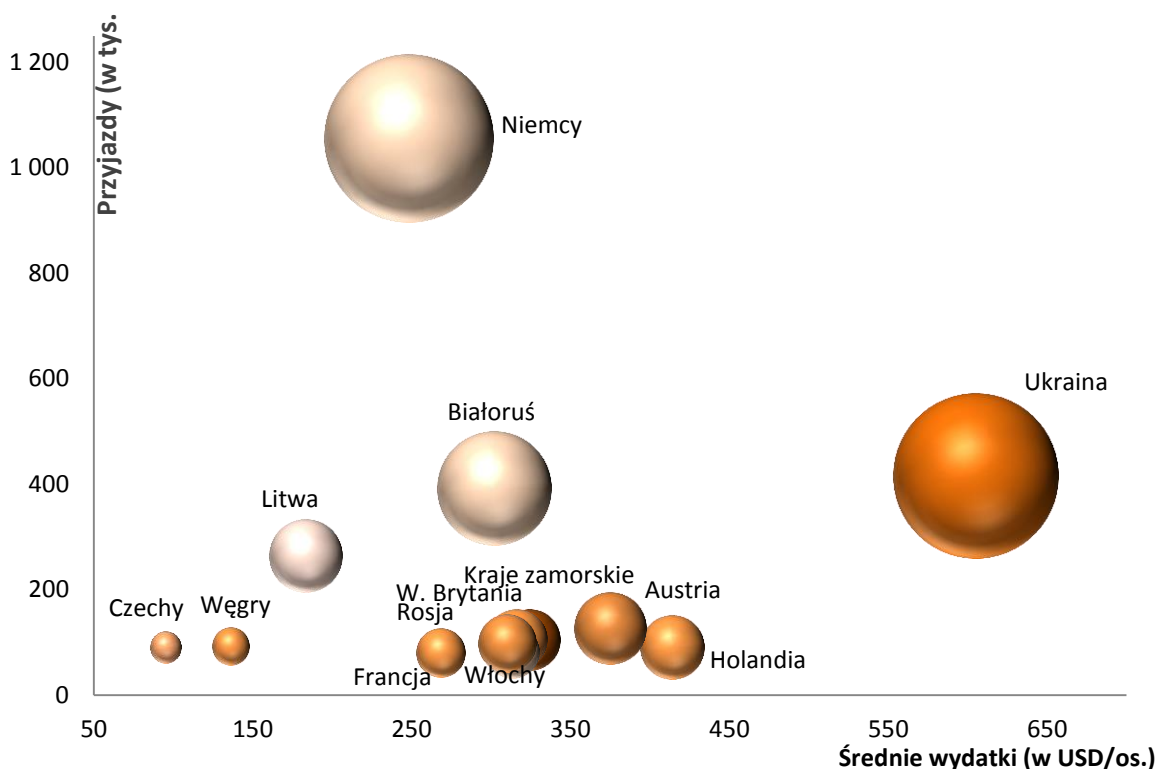
4. Przyjazdy służbowe lub w interesach

Segment przyjazdów służbowych lub w interesach jest segmentem rynku turystycznego, do którego zaliczamy nie tylko wszystkie przyjazdy w interesach, zarówno prowadzonych we własnym imieniu, jak i w imieniu firmy, ale także przyjazdy na konferencje, kongresy, targi itp.

Rok 2012 przyniósł nieznaczny spadek liczby przyjazdów w interesach, co przełożyło się na wpływy budżetowe generowane w tym segmencie. Dwa najważniejsze rynki w segmencie podróży biznesowych to Niemcy i Ukraina (udział bardzo zbliżony - 28% i 27%), dają ponad połowę wszystkich wpływów w z tytułu podróży tego typu. O znaczeniu rynku niemieckiego decyduje liczba przyjazdów (1/3 wszystkich), a nie wydatki, które kształtują się nieco poniżej średniej dla tego segmentu. Ukraińcy z kolei wydają najwięcej spośród wszystkich turystów podróżujących do polski w interesach.

Trzecim ważnym rynkiem jest Białoruś, która przy przeciętnych wydatkach i przeciętnej liczbie wizyt, uzyskała udział na poziomie 12%. Rezydenci krajów zamorskich podróżując w jakimkolwiek prywatnym celu wydają znacznie więcej, niż podróżując służbowo. Wydatki osób z tych krajów przeznaczane na podróże biznesowe nie odbiegały od średniej dla krajów Europy Zachodniej.

Rysunek 19. Znaczenie najważniejszych rynków w segmencie turystyki służbowej

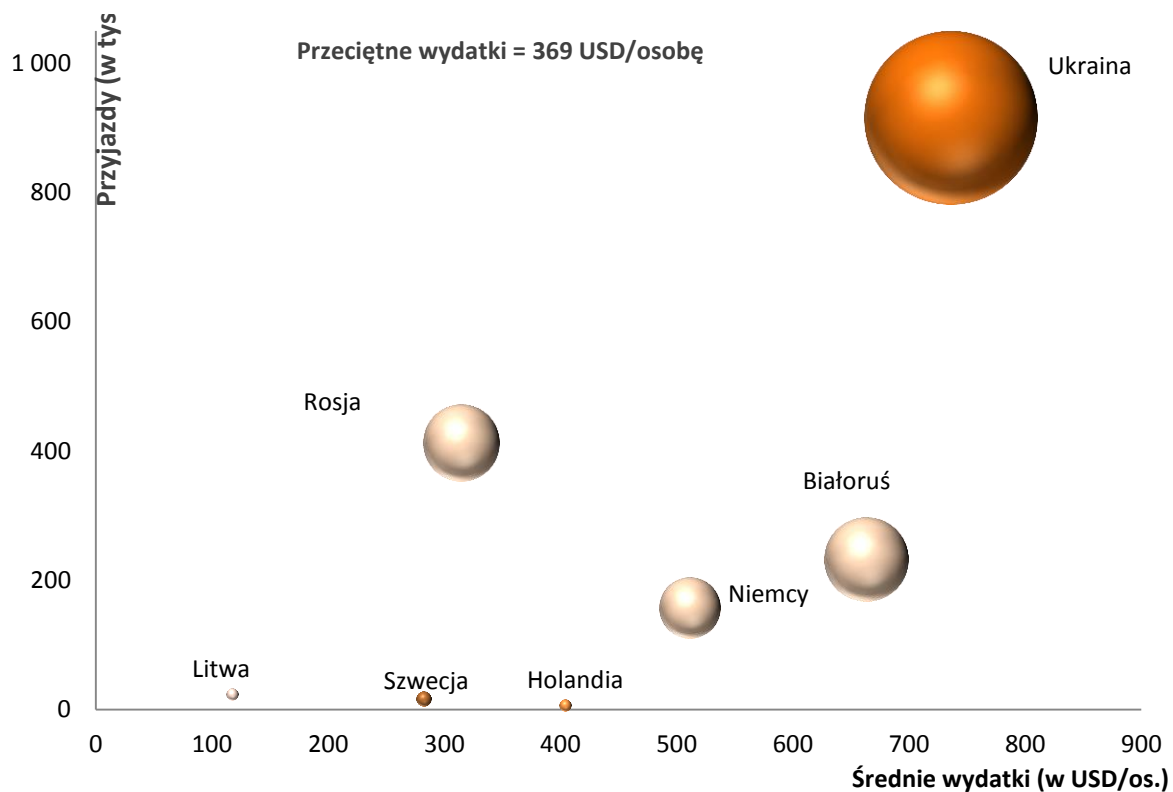

Źródło: oszacowania własne na podstawie badań Activ Group.

5. Przyjazdy na zakupy

Segment przyjazdów na zakupy od kilku lat zyskuje na znaczeniu i jest zdominowany przez sąsiadów Polski zarówno jeśli chodzi o turystów, jak i odwiedzających jednodniowych. W 2013 roku kluczową rolę, jeśli chodzi o przyjazdy turystów na zakupy, odgrywały kraje wschodnie, szczególnie Ukraina; w tym segmencie miała ona 2/3 udziału, na co wpłynęły nie tylko wyższe wydatki, ale również liczba wizyt.

Rysunek 20. Znaczenie najważniejszych rynków w segmencie przyjazdów na zakupy

Źródło: oszacowania własne na podstawie badań Activ Group.

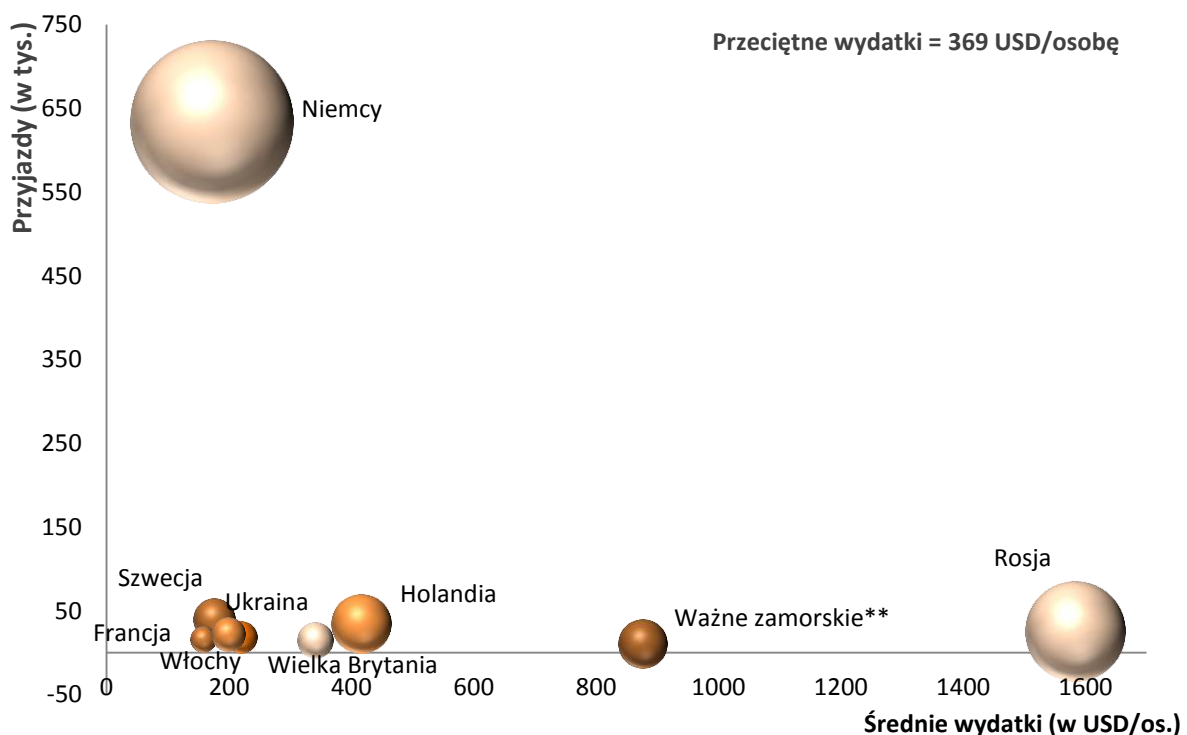
Białoruś i Rosja, z udziałami 15% i 13% uplasowały się na kolejnych miejscach, przy czym Białorusini więcej wydawali, a Rosjanie przyjeżdżali nieco częściej. Niemcy przy średnim poziomie wydatków stosunkowo rzadko przyjeżdżali do Polski na zakupy, co dało im 8% udziału w dochodach tego segmentu.

Należy pamiętać, że powyższe szacunki udziałów w segmencie odnoszą się jedynie do grupy turystów, czyli osób spędzających na terenie Polski co najmniej jedną noc. Jeśli chodzi o przyjazdy do Polski na zakupy, to w ogromnej mierze jest to cel wizyt odwiedzających jednodniowych, którzy przeznaczając 54% wydatków na zakupy, generują większość przychodów w tej kategorii. Dotyczy to szczególnie Rosji, Białorusi i Ukrainy oraz Niemiec.

6. Cele zdrowotne

Podróże w celach zdrowotnych zyskują w ostatnich latach na popularności, szczególnie od momentu wejścia Polski do UE. Rynek usług medycznych i kosmetycznych, z uwagi na wysoką jakość usług w atrakcyjnych cenach, stale rośnie, przyciągając turystów z bogatszych krajów. Jednocześnie pomimo znacznych przyrostów (o 75% w roku 2013 w stosunku do 2012 r.), nadal odsetek wizyt w celach zdrowotnych jest niewielki – 8%. Z tego względu szacunki odnoszące się do wielkości udziału tego segmentu oraz udziału rynków w ogólnych przychodach, mogą być obarczone większym, niż w innych przypadkach błędem.

Rysunek 21. Znaczenie najważniejszych rynków w segmencie przyjazdów zdrowotnych

Źródło: oszacowania własne na podstawie badań Activ Group.

Kluczowym i zdecydowanie najbardziej dochodowym rynkiem w segmencie „zdrowotnym” są Niemcy generując 55% przychodów. Pomimo stosunkowo niskich wydatków, Niemcy masowo (75% tego typu wizyt) odwiedzają Polskę w celach zdrowotnych.

Na drugim biegunie jest Rosja, której obywatele korzystają z usług medycznych i kosmetycznych znacznie mniej licznie, ale za to wizyty te są kosztowne, co w efekcie daje Rosjanom 20% udziału w segmencie wizyt zdrowotnych.

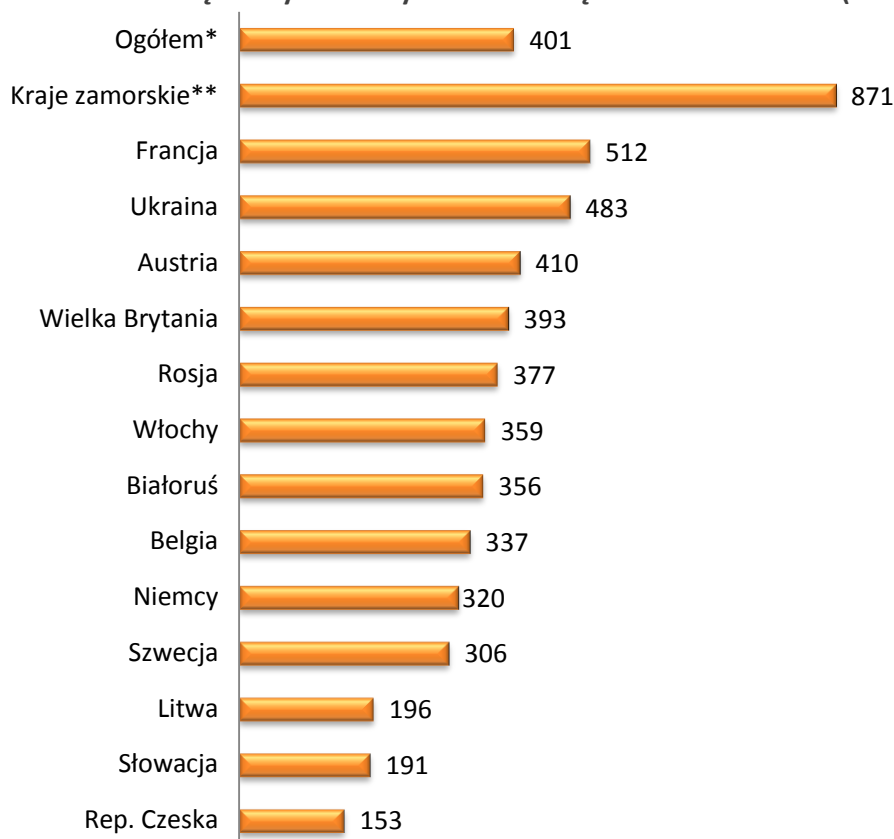
Holandia, Wielka Brytania, Szwecja i kraje zamorskie to następne ważne rynki (łącznie 18% udziału).

V. WYDATKI CUDZOZIEMCÓW W POLSCE

1. Przeciętne wydatki turystów

Badania przeprowadzone w 2013 roku pozwoliły oszacować przeciętne wydatki turystów odwiedzających Polskę na poziomie 401 USD na osobę i 76 USD na jeden dzień pobytu (średnie ważone). Porównanie uzyskanych danych z tymi, które oszacowano dla roku 2012 wskazuje na nieznaczny spadek przeciętnych wydatków na osobę (o ok. 0,7%) i wydatków dziennych (o ok. 2%); w obydwu przypadkach odnosi się to do średnich ważonych. Niepokojący jest w tym wypadku fakt, że tendencja spadkowa, choć niewielka, utrzymywała się systematycznie od czwartego kwartału 2012.

Rysunek 22. Przeciętne wydatki turystów na osobę w 2013 roku w USD (według krajów)

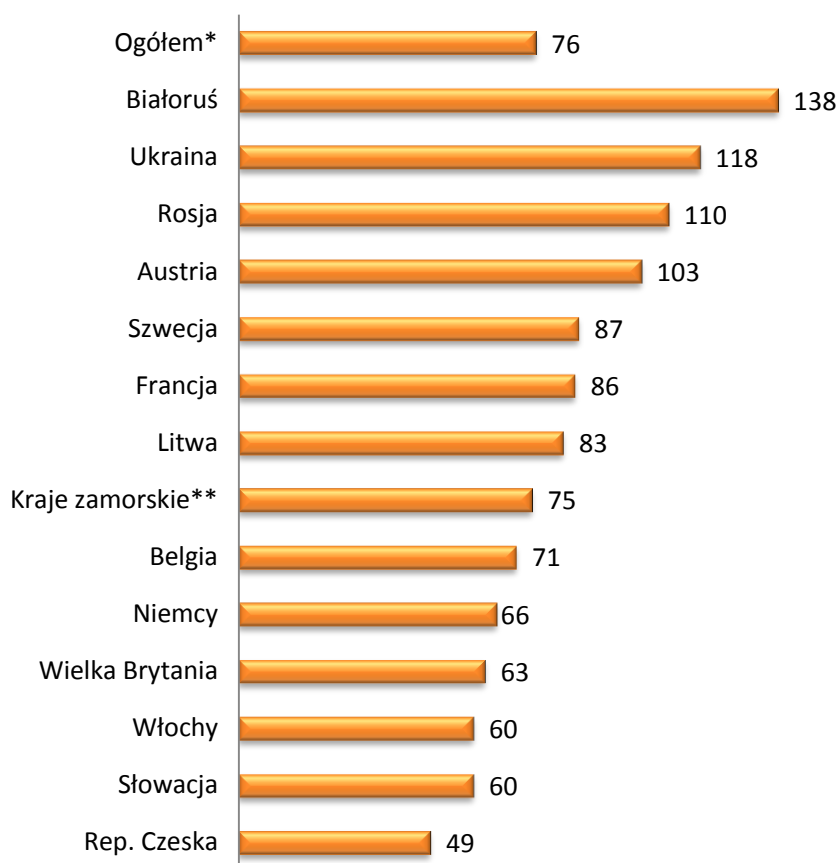
*) Średnia ważona; **) Kraje zamorskie: Australia, Japonia, Kanada, Korea Płd. i USA.

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

Średnie wydatki na osobę według krajów wahały się w granicach od 153 USD (Czechy) do 871 USD (wybrane kraje zamorskie). W odniesieniu do roku ubiegłego zwiększyła się

rozpiętość pomiędzy najwyższymi i najniższymi wydatkami, utrzymując średnią na nieco niższym poziomie. Wzrost wydatków notujemy dla wszystkich naszych wschodnich sąsiadów (Rosji, Ukrainy i Białorusi) oraz Litwy i Węgier. Pocieszającym jest wzrost, po okresie spadków, wydatków podróżnych z Francji i Wielkiej Brytanii. Kolejny rok z rzędu widoczne są spadki wydatków turystów z Włoch i Czech oraz rezydentów innych bogatych krajów UE – Niemców (najbardziej dotkliwy w skali wydatków ogółem) i Szwedów. Analizując je należy pamiętać, że organizacja Mistrzostw Europy w piłce nożnej w roku 2012 przyciągnęła do Polski turystów generujących większe wydatki, stąd tegoroczna korekta. Jednocześnie uwagę zwraca wzrost ruchu turystycznego i wydatków z nim związanych na granicy wschodniej, głównie za sprawą otwarcia małego ruchu granicznego z Federacją Rosyjską.

Rysunek 23. Przeciętne wydatki turystów na 1 dzień pobytu w 2013 r. (w USD) – według krajów

*) Średnia ważona; **) Kraje zamorskie: Australia, Japonia, Kanada, Korea Płd. i USA.

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

Największy procentowy wzrost poziomu wydatków (rok do roku) odnosi się do: Ukrainy, Rosji, Białorusi oraz wybranych krajów zamorskich. Na uwagę zasługuje znaczący wzrost zainteresowania naszym krajem wśród turystów z bogatych krajów azjatyckich (Japonii, Korei Pd, Chin). Największe spadki (w %) wydatków dotyczyły przyjeżdżających z Włoch i Szwecji.

Jeśli chodzi o przeciętne dzienne wydatki turystów, analiza danych za rok 2013 pokazuje, że wahały się one w granicach od około 49 USD (Czechy) do 138 USD (Białoruś). W stosunku do roku 2012 najbardziej wzrosły przeciętne dzienne wydatki turystów z Białorusi, Rosji, Ukrainy, a zmalały – z Włoch.

2. Wydatki według: celu podróży, rodzajów zakwaterowania i miejsca ponoszenia

W roku 2013 najwięcej wydawały osoby deklarujące zakupy na własne potrzeby jako główny cel podróży (482 USD), jednocześnie jest to segment wydatków, które zwiększyły się w największym stopniu, następnie ci, którzy przyjechali w sprawach służbowych (404 USD) i typowo turystycznych (375 USD). W stosunku do roku 2012 nieznaczne ujemne zmiany (ok. 0,7% w każdej z kategorii) poziomu wydatków według deklarowanych celów podróży dotyczyły kategorii: sprawy zawodowe, typowa turystyka, odwiedziny oraz tranzyt. Wydatki zdrowotne to cel, na który sukcesywnie cudzoziemcy przeznaczają coraz więcej.

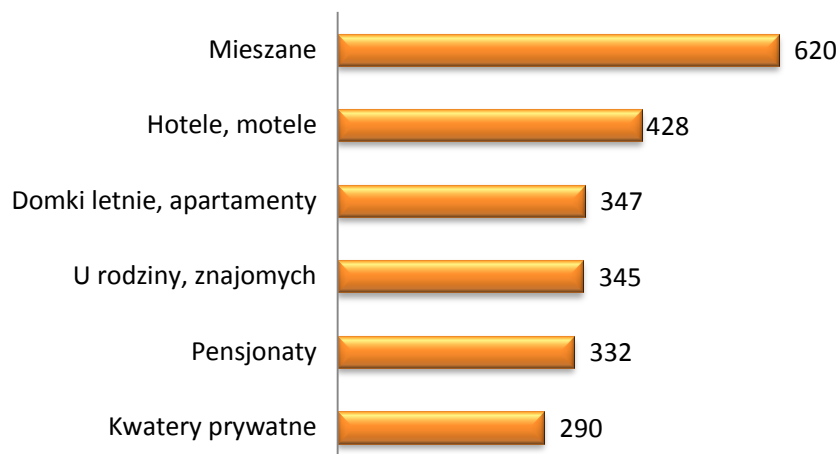
Rysunek 24. Wydatki turystów w 2013 r. według celu podróży (w USD)

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

Podobnie jak rok wcześniej, wyniki badań przeprowadzonych w 2013 roku pokazują, że najwięcej pozostawiały w Polsce osoby zatrzymujące się w mieszanych rodzajach zakwaterowania (przeciętnie 620 USD na osobę; o 34 USD więcej niż w 2012 roku), następnie w hotelach i motelach (428 USD, 10 USD wzrost w stosunku do 2012 roku) oraz – tu ujemna zmiana w stosunku do poprzedniego roku – w domkach letnich i samodzielnych apartamentach (347 USD, o 15% mniej, niż w całym roku 2012). Opisane zmiany są korektą ubiegłorocznych odchyień i powrotem do trendów sprzed EURO 2012. Najmniejsze wydatki związane były z noclegami w kwaterach prywatnych - w 2013 roku obserwujemy kolejny rok z rzędu spadki w tej kategorii. Wzrosły natomiast wydatki nocujących u rodziny i znajomych.

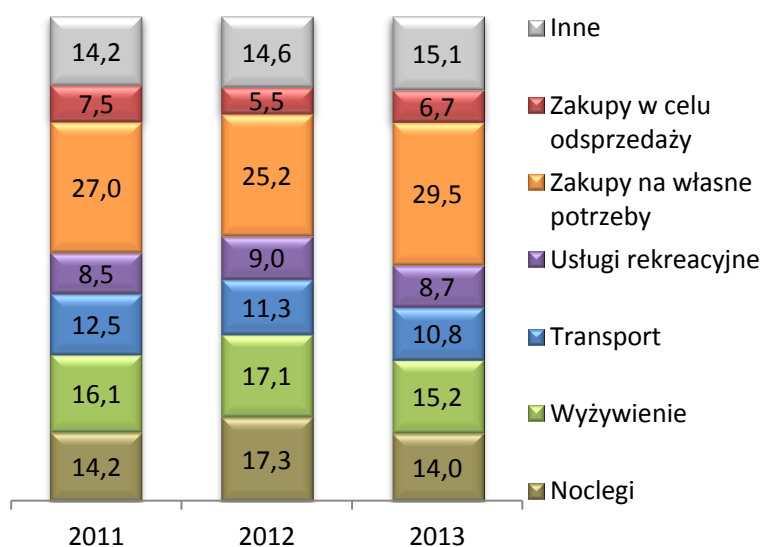
Rysunek 25. Wydatki turystów w 2013 r. według rodzaju wykorzystywanej bazy noclegowej (w USD)

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

Rodzajowa struktura wydatków turystów na wybrane do analizy kategorie dóbr i usług uległa w badanym okresie niewielkim zmianom. Turyści przeznaczyci około 14% pozostawionych w Polsce sum na noclegi (ok. 3% mniej niż rok wcześniej i analogicznie jak w 2011r.), a około 15% na wyżywienie (również spadek). Zwraca uwagę fakt, że od dłuższego czasu znaczącą (i wciąż rosnącą) część stanowią wydatki przeznaczone na zakupy na własne potrzeby (29,5% wydatków, w roku 2012 – 25,2%). Wzrosło również znaczenie zakupów w celu odsprzedania. Wydaje się, że te zmiany w strukturze wydatków (wzrost znaczenia zakupów) są efektem wzmożonego ruchu na granicy wschodniej.

Rysunek 26. Struktura wydatków poniesionych przez turystów na terenie Polski w latach 2011 - 2013 (%)

Źródło: badania i oszacowania Activ Group (2013) oraz konsorcjum firm: Activ Group i Instytut Turystyki (2012, 2011).

Podobnie jak rok wcześniej, uzyskane wyniki pozwalają także na bardziej szczegółowe rozbięcie wydatków ponoszonych w ramach głównych grup rodzajowych, zwłaszcza w odniesieniu do wyżywienia i transportu. W 2013 roku wśród wydatków przeznaczonych na wyżywienie 70% należy wiązać z korzystaniem z usług gastronomii, natomiast w kosztach transportu 61,4% (wobec 54,6% w 2012 roku) stanowił zakup paliw, nieco mniej (37,6%) wydano na zakup biletów.

W badanym okresie udział wydatków pokrywanych kartami płatniczymi wyniósł, 23% wobec 22,8% w 2012 r. i 26,1% w 2011 r. Z dotychczas przeprowadzonych badań wynika, że w 2013 roku najwyższy poziom wydatków deklarowali respondenci w wieku 65 lat i więcej (415 USD), a następnie w wieku 25 – 34 lata (362 USD).

Ocena wielkości popytu turystycznego turystów wymaga uwzględnienia wszystkich wydatków, łącznie z tymi, które są ponoszone w kraju zamieszkania respondenta, jeszcze przed podróżą, ale wpływają na konta polskich podmiotów gospodarczych. Chodzi tu przede wszystkim o wartość usług świadczonych na terenie Polski, ale opłaconych w miejscu stałego zamieszkania turystów. W badanym okresie przeciętne wydatki poniesione przed podróżą ukształtowały się na poziomie 264 USD na osobę i 51 USD na dzień pobytu. To więcej niż rok wcześniej, a na ten fakt w dużej mierze wpłynęło zwiększenie ilości tzw. „przyjazdów pakietowych”.

Tabela 12 . Poziom wydatków poniesionych przed podróżą (wybrane kraje)

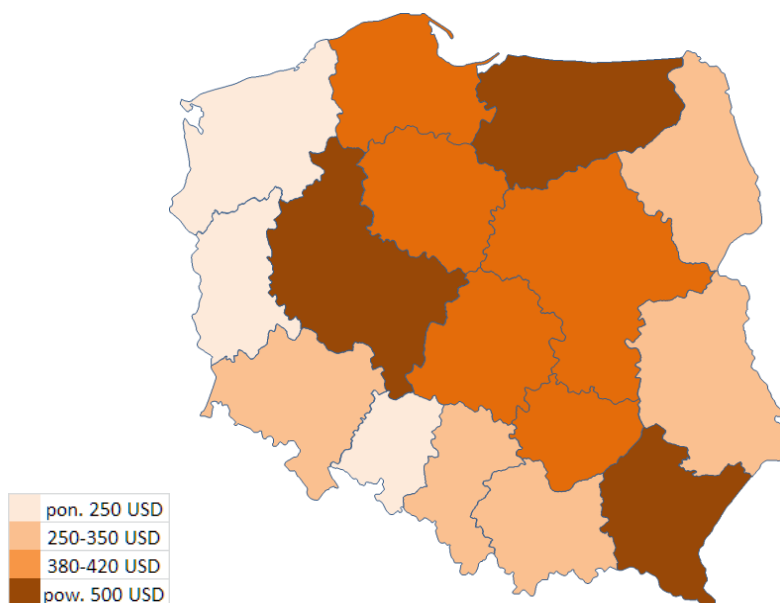
	USD na osobę	USD na dzień pobytu
Ogółem	264	51
Niemcy	198	41
Francja	502	84
W. Brytania	268	43
Ukraina	133	33
Włochy	329	55
Szwecja	201	60
Belgia	367	82
Rosja	267	78
Kraje zamorskie	1324	114

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

Analiza regionalna wydatków turystów (a co za tym idzie przychodów z turystyki) jest dość ograniczona ze względu na to, że turyści zazwyczaj odwiedzają kilka miejsc w czasie tej samej podróży. Z badań przeprowadzonych w 2013 roku wynika, że największe wydatki związane były z podróżami podczas których turyści odwiedzili kilka województw (turystyka objazdowa) oraz odwiedzających województwo podkarpackie, co z kolei może się wiązać z turystką - w

znacznej mierze - zakupową. W dalszej kolejności znajdują się podróże do woj. warmińsko-mazurskiego (znaczny wzrost w stosunku do 2012r. spowodowany w dużej mierze otwarciem małego ruchu granicznego z Obwodem Kaliningradzkim) oraz wielkopolskiego. Obszary cechujące się najniższymi wydatkami turystów to opolskie, lubuskie i zachodniopomorskie.

Rysunek 27. Przeciętne wydatki turystów w 2013 roku według odwiedzanych województw (w USD na osobę)

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

3. Wydatki odwiedzających jednodniowych

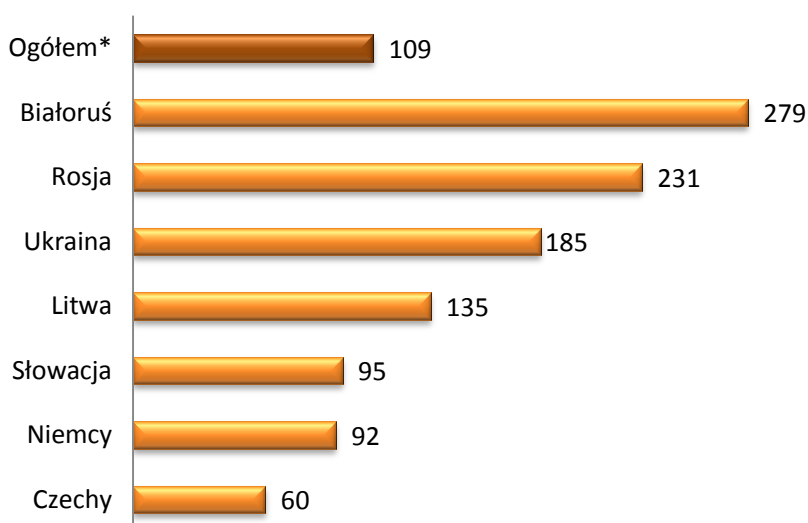
Oszacowane przeciętne wydatki odwiedzających jednodniowych ukształtowały się na poziomie 109 USD na osobę (średnia ważona), o prawie 4% więcej niż w poprzednim roku. W tej grupie nierezydentów (nie nocujących na terenie Polski) zdecydowanie najwyższe wydatki zadeklarowali Białorusini (około 279 USD na osobę), następnie przyjezdni z Rosji (231 USD) i Ukrainy (185 USD). W relacji do poprzedniego roku, w badanym okresie notuje się znaczący wzrost wydatków nierezydentów z tak ważnych dla Polski rynków jak Rosja (o ponad 43%), Białoruś (o 20%) i Ukraina (o ok. 17%), ale też Litwa (o 50%).

Warto zauważyć, że w 2013 roku notuje się zwiększenie wydatków obywateli większości państw, z wyłączeniem naszych południowych sąsiadów - Czechów (spadek o ok. 25%) i Słowaków (spadek o 11%), którzy tę tendencję utrzymują od początku roku. Poziom wydatków Niemców pozostał niemal bez zmian. Podobnie jak w poprzednich latach, przeciętne wydatki jednoznacznie rosną wraz z odległością od granicy, którą przekraczają. Skok wydatków Rosjan to przede wszystkim efekt otwarcia małego ruchu granicznego.

W 2013 roku odwiedzający jednodniowi ponad połowę wydatków przeznaczili na zakupy na własne potrzeby (54%), a następnie na transport (12%) i zakupy w celu odsprzedania (11%). Jak co roku, w kosztach wyżywienia warto zwrócić uwagę na niezmiennie wysoki udział usług gastronomicznych (ok. 64%). Koszty transportu były jak zazwyczaj zdominowane przez wydatki związane z zakupem paliw: stanowiły one aż 95,3% ogółu wydatków na transport (nieco więcej niż rok wcześniej).

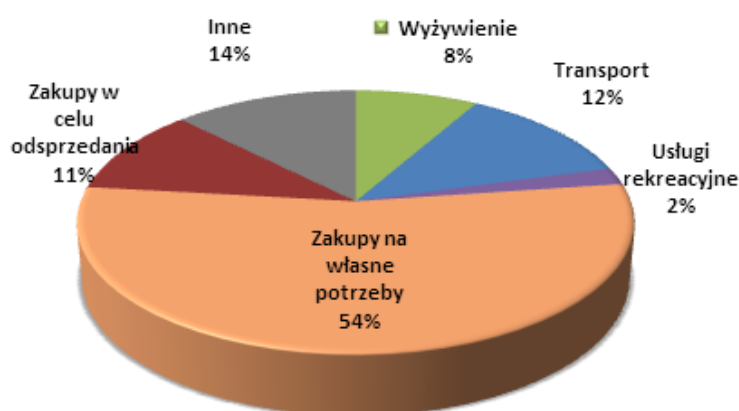
Odwiedzający jednodniowi w niewielkim stopniu posługują się kartami płatniczymi: zapłacono nimi zaledwie 8,5% wydatków. Z krajów sąsiedzkich kartami posługują się najczęściej Litwini i Słowacy.

Rysunek 28. Przeciętne wydatki odwiedzających jednodniowych w 2013 roku według krajów (w USD)

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

Rysunek 29. Struktura wydatków odwiedzających jednodniowych w 2013 r. (w %)

Źródło: badania Activ Group, 2013 r.

4. Przychody dewizowe Polski z tytułu zagranicznej turystyki przyjazdowej

Oszacowania i przewidywania zapowiadają wzrost łącznych wpływów dewizowych z tytułu podróży nierezydentów do Polski o ponad 9%, dając łączną kwotę około 13,25 mld USD. Wpływ na to miał w dużej mierze wzrost znaczenia wydatków odwiedzających jednodniowych (+13,5%), ale też przyrost wpływów od turystów (+6,2%). Dochody z tytułu wizyt turystów to 6,65 mld USD, z tytułu wizyt odwiedzających jednodniowych – 6,6 mld USD. Pozytywnym aspektem jest ponadto zjawisko wydłużania pobytu w Polsce. Struktura wpływów wskazuje na niewielką (i wciąż malejącą) przewagę znaczenia przychodów od turystów (obecnie 50,1%, a w 2012 – 53,8%) w stosunku do wydatków odwiedzających jednodniowych. W 2013 roku największy przyrost łącznych przychodów r/r spodziewany jest ze strony takich rynków, jak: Ukraina, Rosja, Białoruś, Litwa i Niemcy, natomiast największe spadki dotyczą przychodów z Czech, Niderlandów i Austrii.

Tabela 13. Zmiany przeciętnych wydatków na osobę (turyści + odwiedzający jednodniowi).

Wybrane kraje	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem					
Kraje zamorskie*					
Francja					
Włochy					
Wielka Brytania					
Belgia					
Niemcy					
Skandynawia					
Holandia					
Austria					
Węgry					
Białoruś					
Rosja					
Ukraina					
Republika Czeska					
Słowacja					
Litwa					
Wzrost					
Spadek					

*Kraje zamorskie: Australia, Japonia, Kanada, Korea Płd. i USA

Źródło: badania w latach 2009 - 2013

PODSUMOWANIE

Dane uzyskane w odniesieniu do zagranicznej turystyki przyjazdowej do Polski w 2013 roku pokazują przede wszystkim, że nastąpił powrót do wcześniejszych trendów, załamanych z jednej strony organizacją Euro 2012, z drugiej – skutkami recesji gospodarczej, rzutującej przede wszystkim na ograniczenie znaczenia wydatków biznesowych, w tym cięcie kosztów z nimi związanych.

Kolejnym powodem pewnych zmian trendów jest szersze otwarcie na rynki wschodnie (szczególnie z Rosją). Ma to przełożenie na istotny wzrost ilości odwiedzających jednodniowych oraz wydatków cudzoziemców (przede wszystkim na cele zakupowe).

Generalnie biorąc, odnotować należy wzrost przyjazdów obcokrajowców do Polski przy nieznacznym zmniejszeniu (na osobę) poziomu wydatków turystów oraz wzroście wydatków odwiedzających jednodniowych (na osobę).

Ponadto warto odnotować kilka zjawisk szczegółowych:

- Wzrosło znaczenie przyjazdów naszych wschodnich sąsiadów, natomiast zmalał nieco udział wizyt rezydentów krajów „starej” Unii. Obserwujemy wzrost zainteresowania naszym krajem w kontekście przyjazdów zdrowotnych oraz wizyt typowo turystycznych, natomiast widoczny jest spadek przyjazdów biznesowych i tranzytowych. Dla odwiedzających jednodniowych wizyty w Polsce częściej, niż rok temu związane są z zakupami.
- Rok 2013 cechują zróżnicowane zmiany wydatków nierezydentów: nieznacznym spadkiem poziomu wydatków (na osobę) w grupie turystów, towarzyszą wzrosty (na osobę) poziomu wydatków w grupie odwiedzających jednodniowych; wzrosty dotyczą w większym stopniu krajów wschodnich, szczególnie Rosji.
- Pomimo niewielkiego spadku poziomu wydatków na osobę w grupie turystów, globalne przychody w tej grupie wzrosły o ponad 6%. Jest to efekt zwiększenia długości pobytu na terenie Polski.
- Jeśli chodzi o turystów, w badanym okresie spadły przede wszystkim wydatki turystów z Włoch (takie tendencje dla tego kraju utrzymują się kolejny rok z rzędu), naszych południowych sąsiadów - Czechów i Słowaków oraz minimalnie - Niemców. Wzrost wydatków notujemy dla wszystkich naszych wschodnich sąsiadów (Rosji,

Ukrainy i Białorusi) oraz Węgier. Pociuszającym jest, po okresie spadków, wzrost wydatków podróźnych z Francji oraz Skandynawii.

- W segmencie odwiedzających jednodniowych, zanotowano wzrost zarówno liczby przyjazdów (o ponad 9%), jak i wydatków (o ponad 2%) co przełożyło się na znaczący wzrost przychodów z tej grupy cudzoziemców (aż o 13,5%) Warto zauważyć w badanym okresie zwiększenie wydatków odwiedzających jednodniowych z większości państw, z wyłączeniem naszych południowych sąsiadów - Czechów i Słowaków.
- Ważny dla Polski rynek niemiecki cechuje, po ubiegłorocznych spadkach, ponowny wzrost znaczenia podróży. Dotyczy to zarówno liczby wizyt, jak i (dla odwiedzających jednodniowych) poziomu przeciętnych wydatków. Z kolei turyści niemieccy wydali w Polsce w przeliczeniu na osobę aż o 9% mniej (większe spadki zniwelował czwarty kwartał), niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Minimalnie wzrósł za to średni poziom wydatków odwiedzających jednodniowych z Niemiec, korygując wraz ze wzrostem liczby wizyt, spadki przychodów z turystyki w bilansie dla tego kraju.
- Obserwacja rynków wschodnich pokazuje wzrost znaczenia przyjazdów z Rosji i Ukrainy. Wyhamował przyrost wizyt Białorusinów, natomiast poziom ich wydatków w Polsce zwiększa się w sposób istotny z roku na rok. Należy zwrócić uwagę na ruch graniczny z Rosją, który po już dużych wzrostach, nadal będzie przybierał na znaczeniu.